

A. B. STRIMAITIS,
SEKRETORIUS S. L. A.
307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

TEVYNE

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE

No. 34

New York, August 25 (Rugpjūčio), 1911.

VOL. IV

Entered as second-class matter November 28, 1910, at the post office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Published every Friday by Lithuanian Alliance of America
At 307 W. 30th St. New York City.

A. B. STRIMAITIS Sec'y & Business Manager.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES.

In the United States..... \$1.00
To Foreign Countries..... \$2.00

All communications should be addressed:

"TEVYNE", 307 W. 30th St., New York City.
Tel. Chelsea 5152.

Išleidžiama Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
kas penktadienis.

V. K. RAČKAUSKAS Editor (Redaktorius)

PRENUMERATA METUI:

Suvienytose Valstijose..... \$1.00
Kitose viešpatystėse..... \$2.00

Kreipianties su visokiais reikalais adresuokite:

"TEVYNE", 307 W. 30th St., New York City.

MĖNESINIS ŽURNALAS

"Aidas"

Išleidinėia nuo Kovo (March) mėnesio

Kaina metams Amerikoje \$1.00 Užrubežiuose metams \$1.25
Pusei metų 60c. Pavienis numeris 10c.

Pirmą numerį siunčiame dykai. Reikalaujame agentų.

"AIDAS", 46 Harrison Av., WATERBURY, CONN

J. Skritulskas,

NOTARIJUS IR AGENTAS

Užlaikau geriausius gėrymus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant visų linijų, kur tik kuris norės ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčiu pinigų į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių pinigų ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedimus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlaikau svetainę mitingams ir visokiems reikiams. Miestų maldžiū atsišaukti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso.

John Skritulskas

26 Broad St. New Britain, Conn.

Telephone No. 550.

Dr. A. Šliupite-Jankauckienė

Gydo visokias ligas moteriu, vaiku ir vyrų.

265 Berry Street, BROOKLYN, N. Y.

(tarpe Grand St. ir So. 1-st St.)

VALANDOS: nuo 12-2 po piet: nuo 7-9 vakare.
TELEPHONAS GREENPOINT 8.

Pirmas Lietuvių DIENRAŠTIS

Amerikoje

Dienraštis turės pasirodyt pirm
NAUJŲ METŲ
kaip tik bus suspėta ineiti į naujus
"Kataliko" namus

Be skaitlingo visuomenės pritarimo nebus
galima tas darbas pradėti.

Kas nori Dienraščio tegu tuojaus atsilie-
pia laišku.

Vertėtų tat visiems Amerikos lietuviams tas
sumanymas remti. Lietuviams juk reikia turėti
kasdien po ranka žinių skelbėjas ir kelrodis.
Pirmiau dienraštį leisti neleido nekuriuos aplin-
kybės, o nūdien tas pergalėti galima.

Kas nori Dienraščio tegu pritaria laišku.

J. M. Tananevicze

3244 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Rašykitės prie Suv. L. Am.

Išsiuntinėjimo prekystė



Visokių tavorų, auksinių ir t. Reikalauk katalogo, įdėdamas markę už 2 centus.

J. N. Šimkus

4543 S. Ashland Ave: Chicago, Ill.

Katalogas Dykai!

Puikiausių ir geriausių: Armonikų, Koncertinkų, Klarnetų, Smuikų ir kitokių muzikališkų instrumentų, teipgi, lietuviškų knygų ir kitokių daiktų.

Užsakymus išpildo teisingai, greitai ir saugiai per expressą ar pačtą. Pasiųsk savo aiškų adresą ir pačto markę, o Katalogą gausi dykai! Rašykite lenki, adresuojant:

M. J. DAMIJONAITIS

812 W. 33-rd St., CHICAGO, ILL.

Bell Phone: Dickinson 3757 w.

Dr. I. Stankus

Vienatinis Tikras Daktaras - Lietuvis
Visoj Philadelphijoj.



Inrengė locną savo *Ligonbutį*, kuriame *pasekmingai gydo* visokias šviežias ir užsisenėjuses ligas.

Daro visokias operacijas.

Atsišaukintems

Gydytojo patarima suteikia dovanai.

DR. I. STANKUS

1220 So. Broad St.,
PHILADELPHIA, PA.

NAMINĖ MOKYKLA

- GRAMATIKA angliškios kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00
- VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 15c.
- ARITMETIKA mokintis rokundų be mokinio su paveikslais (apdaryta) 35c.
- NAUJAS BUDAS mokintis rašyti be mokinio 10c.

Pinigus siųskite šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS, Box 62 New York, N. Y.

Telephone 762 So. Boston.

DR. F. MATULAITIS

Offiso valandos:

Nuo 12 iki 2 val.; Nuo 7 iki 9 vakare.

495 Broadway,
So. Boston, Mass.

Jeigu esi sužeistas

Dirbdamas fabrike, mainose arba kitokiam kokiam darbe patiktų nelaimė, sukoliečytų, darsižinok pas mus, nes mes per daugelį metų buvom tarpininkais žmonėms už koliesivas. Žmonės per mūsų pagelbą gavo tukstančius dolerių.



gausi ir tu, netrukdyk save jeigu esi sukoliečytas, darsižinok pas mus, o mes tau busim pagelboj. Daugelis žmonių trotilio kojas, rankas ar kaip kitaip tapo pažeistais, per mūsų storonę šiandien turi atlyginimą už savo skaudėjimą, teip, ir tu, neklausyk kitų rodos, ateik mūsų rodos paklaust, tau nieko nekastuoja mūsų roda. Jeigu pats esi labai sukoliečytas, negali ateit, parašyk laišką, o mes pas tave įnamus pribusime, mes visus tavo aeikalus galim atlikti, kurių pats negali.

Adresas:

JANKAUS & SAUKAITIS

Claim Adjuster

132 Nassau Street, New York, N. Y.

Room 408-407.

Seniausias Lietuviškas Laikraštis!

"VIENYBE LIETUVNINKŲ"

26 metas kaip eina kas Seredą, Brooklyn, N. Y. "Vienybė Lietuvninkų" didelio formato 12 puslap.; talpina moksliskus straipsnius, naujausias žinias iš viso pasaulio, daugiausia iš Lietuvių gyvenimo. Turim visuose lietuvių kolonijose savo korespondentus, iš Lietuvos naujas žinias savų korespondentų. "Vien. Liet." dirbo dėl visų organizacijų ir žmonių gerovės. Šįmet, 10 Vasario sukako 25 metai kaip išeidinėja, iš tos priežasties išleidom didelį žingėidų **Jubilėjinį numerį**, kuris liks istorišku atminimu, nes pirmas dar Lietuvių laikraštijoj. Kurie užsirašys ant metų, gaus tą numerį kaip dovaną. Tas numeris su 62 paveikslais žymių veikėjų ir rašėjų ir 58 straipsniais. Tai labai puiki dovana, o tik 10 centų prisiųsk mums markėmis, tad aplaikysi jį, arba nurodyk tikrą adresą kam pasiųsti, o mes prisiųsime. "Vien. Lietuv." prenumerata **metams \$2.00, pusei \$1.00** Suvienyiose Valstijose; **užrubežije \$3.00**. Užsirašyt galima visada, užsirašant reikia siųsti prenum. Money Order ar registruotam laiške pinigai leidėjo vardu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-24 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Reikalė klausk laiškų, įdėk dvicentinę markę atsakymui.

Simon Mack

Lietuviškas Bankierius

Įsteigta 1888 m.

155 1-st Street, Elizabeth, N. J.

Pripažintas per valstiją N. J.

Įgyk savo locną namą.

Įmokėk tiktai 100 dolerių, o kitus išmokėsi randoms, mes turime daug namų ir lotų, už lotą įmokėk 10 dol., reštą už antrą procentą kas mėnesis, geriausioj vietoj, tinkamos bizniam, netoli fabrikų. Nepraleisk šios progos. **S.MACK.**

Gelžkelio laikrodėlis su 21 akmenu

rankinėle užsukamas ir užstatomas vyriško ir moteriško didumo. **Apleisti auksu ant 20 metu** dubultavi dangteliai-višai, puikiai išpaustyti. **Absolutiszkai tikras** laiko rodytojas, ypač pritaikytas prie Gelžkelio žmonių, kurie reikalauja užsiriškimo laikrodžio. **Gvarentuotas ant 20 metu.** Ypatinga dovana: mes pasiųsime tą laikrodį ant kiekvieno adresu C.O.D. **\$5.75** ir užsimokėsime ekspreso lėšas, suteikdami privilegiją pilno ištyrimo. Jaigu neatrasite, kad jis nevišįškai užganėdina ir ne toks yra, kaip pargarsinta, **nemokekite nei vieno cento.** Atminkite, jūs panašiai užmokėtumete už tą patį laikrodį **\$25.00** pirkdami nuo kokio besąžiniško parduotojo. Labai puikus **AUKSU** aplietas **LENCIUGELIS** su prikabalinku už **DYKA** prie kiekvieno laikrodžio



Excelsior Watch Co., 908 Athenaeum Bldg., Chicago.

II-sis Laikraštinių suvažiavimas.

28, 29 ir 30 d. rugpjūčio (August) įvyks Scrantone, Pa. II-sis Lietuvių Laikraštinių Suvažiavimas, į kurį yra kviečiami ne vien leidėjai su redaktorais, bet ir laikraščių sandarbininkai, korespondentai ir šiaip visi mūsų visuomenės veikėjai. Žodžiu sakant, yra kviečiami visi, kam rūpi mūsų viešieji reikalai.

Pirmamjam Suvažiavimui (Kovos m., 1910) įvykus, daugelis tikėjosi kažkokių nepaprastai didelių permainų ir reformų mūsų laikraštijoje; nepamatę jų, nuleidę rankas. O kiti, "reformų", sakytume, "šalininkai", prieš šį antrąjį suvažiavimą pakėlė savo balsą laikraščiuose ir vienur kitur prikaišiojo laikraštinkams, kad jie suvažiuoja tik puotas sau keltų ir tt. Berods tokie "reformatoriai" neužkenkia pačiai idejai, kuri guli laikraštinių susiartinimo pamatuose; vienok parodo, kokių nuomonių esama mūsų tarpe. Daug laukta nuo I-jo Suvažiavimo, bet nedaug tesulaukta. Vienok neliko jis be jokių pasekmių. O juk nepaprastų pasekmių ir didelių reformų negalima laukti ant sykio, ūmai, kuomet suvažiavime, kurs buvo tik pirmutinis žingsnis prie susiartinimo ir susipazinimo, turėjo būtinai susiremti ir skirtingos nuomonės, ir nevienodi leidėjų interesai. Jai pirmasis Suvažiavimas neatnešė tiek, kiek kiti iš jo ir laukė, tai vis gi jis užtiesė pamatą tolimesniems darbams reformų linkmėje.

Šių metų suvažiavimas turės daugiau nuveikti ir nuveiks. Par šiuos vienerius metus gauta daugiau patyrimų, bevykinant gyvenimą pernykščius nutarimus šis-tas naujo iškilo, viena-kita nauja mintis galėjo užgimti, ne vienas naudingas sumanymas išdygti. Nėra abejonės, kad šį metų suvažiuosime daugiau ir geriau prisirengę, negu pernai, tad, žinoma, daugiau ir nuveiksime.

Pirmučiausia Laikraštinių suvažiavimas turės būtinai atkreipti atidžią į tai, kad tūlų pernykščių nutarimų neprisilaikytą visai, su daugeliu gan tankiai apsilenkta. Šičion paminėtina vienas svarbiausių dalykų, tai mūsų laikraščių apgarsinimai. Šį metų suvažiavę laikraštinkai *butinai* privalo išmesti iš savo skilčių visus medikališkų institutų ir šiaip labai stebūklingų daktarų apskelbimus. Didelis jau laikas pasiliauti gadinus laikraštį ir demoralizavus skaitytojus. Toliaus seka visokie burtų, stebūklų ir netikusios literatūros garsinimai. Nereikėtų pamiršti, kad laikraščių tikslas ne vien leidėjo stalčiuje; laikraštis, kaip vienas galingiausių šios gėdynės gyvenimo faktorių, turi būti morališkas pats nuo A iki Z ir toje pakraipoje tarnauti skaitytojams.

Pernai metų išrinkta net komisija (Dr. J. Šliupas, kun. Kaupas, p. Tananeviče, p. Michelsonas ir p. Paukštis) peržiūrėti tuos apgarsinimus, sulig kurių firmų teisingumo bei sąžiningumo patįs leidėjai abejotų. Po suvažiavimui imta apgarsinimai nuo naujų įvairių stebūklus darančių firmų ir šiaip daktarų, vi-

sai apie tai su komisija nesusizinojus. Malonu būtų išgirsti, kad tos gydyklos neperžengia savo apgarsinimais tos etikos, apie kurią kalbėta I-me suvažiavime.

Tai svarbiausias atliktinas leidėjų darbas.

Sulig redaktorių — sunku apie tatau ką nors pasakyti, kadangi beveik visų mūsų laikraščių nuomones (išdalies) varžo leidėjų interesai. Bet-gi, ir tai paėmus rokundon, reikėtų pastebėti, kad ir iš redaktorių pusės visai neprisilaikytą kaikurių nutarimų. Užteks pabrėžus šitą nutarimą (Protok. III, §1., b ir c): "iki sekančiam suvažiavimui nesikišti į reikalus organizacijų, kurios turi savo organus" ir tt. Priminkime dar ir punktą d, kur abelna laikraščių kova už įsitikinimus ir idejas privalo but vedama švariais ir etiškais būdais. O dabar pabandykime prisiminti šautas agitacijas, pereitais metais gyvavusias laikraščiuose; prisiminkime tuos "etiškus" burnojimus, kuriems nesimato galo, ant savo idejos priešų. Užteks, net laikraščių vardų nereikia minėti.

Bet tai praeities dalykas. Laikas-gydytojas užgydys žaizdas, kurias gavo visuomenė dėlei anų iškrypių ir visa kas eis geryn.

Dabar, belaukiant antrojo suvažiavimo, kuriame, be abejonės, dalyvaus ir mūsų veikėjai — ne laikraštinkai, turės iškilti nauji klausimai, nauji sumanymai.

Pastaryjų kelių metų atsitikimai parodo, kad mūsų visuomeniški reikalai tiek daug reikalauja paramos ir pinigų, kad su šiaip renkamomis aukomis jų negalima aprūpinti. Ar ne būtų vietoje apkalbėti klausimas sistematiškojo rinkimo aukų visuomenės reikalams, uždėjus, taip sakant, ant visuomenės, jai žinant ir su jos pritarimu, kontribuciją tautiškiems reikalams. Sutvėrus tokį Tautos Fondą, būtų galima sutraukti į jį visas dabar esančias mažasias mūsų labdaringas draugijas, ir tautos reikalų rėmimą pastatyti ant plataus kelio, pritraukus prie to visus lietuvius. Būtų reikalas tatau apsvarstyti ir išrasti būdai tam įkūnyti.

Toliaus, nuo senai jau yra kalbama apie mūsų apšviestūnijos susivienijimą, kad nuosekliau varyti į priekį didįjį kultūros darbą, kad savitarpiai morališkai, o gal ir medžiagiškai, remties, kad sutverti, taip sakant, dvasišką šeimyną ir suvienytomis spėkomis dirbti gerąjį darbą. Dabar, kuomet suvažiavime dalyvaus ir inteligentai, tas klausimas yra apsvarstytinas.

Iškils ir daugiau klausimų, kuriuos reikės apsvarstyti, o gal ir čia pat, pasidalinę darbu, suvažiavusieji ims vykinti gyvenimą naujuosius sumanymus.

Linkėtina Antramjam Laikraštinių Suvažiavimui pradėti statyti rūmą, kuriam Pirmasai Suvažiavimas tik pamatą užtiesė.

V. K. Rėk.

Pigi svetimo vardo garbė.

Nedaug atrasime šiame pasaulyj dalykų, kurie būtų žmogui brangesni už jo vardo garbę, arba, paprastai sakant, už jo gerą vardą. Geras vardas tankiai

daug daugiau ženklina už turtus, karjerą ir kitas šio gyvenimo brannybes. Iš čia aišku, kodėl kitą kartą net abejotinos doros ypatos taip labai brangina ir saugoja savo vardo garbę. Iš čia taipgi aišku ir tai, jog nuplėšti kam to vardo garbę, neteisingai sugadinti kam nors šlovę — tai vis viena, ką užmušti žmogų doriškai. Žmogžudystė ir neteisingas šlovės nuplėšimas — tai dvi seseri, nes viena lytisi žmogaus kūno, o kita jė dvasios (tankiai ir kūno taipgi). Kaip su žmogaus kūniška gyvata, taip ir su jo vardo garbe, paprastai, apsiseinama labai atsargiai ir reik darodoti nemažas kaltes, kad galima būtų jam vieną, ar kitą atimti.

Kaip gaila, jaigu tarp mūsų atsiranda ypatos, kurios apsieina su svetimo vardo garbe, kaip, nelyginant, čigonas su pavogtu arkliu! Kaip nesulyginamai labiau gaila, jai to vardo teršimui nėra bent kiek pamatuotų priežasčių ir jai tuom užsiima nebent kokio ilgaliežuvi piktą bobelka, bet laikraščių redakcijos, kurios privalo šviesti liaudį!

Nesenai skaitėm "Tėvynę" ištraukas iš laiško, iš kurio paaiškėjo, kaip neteisingai ir kaip skaudžiai "Keleivis" ir "Kova" nuskriaudė Amerikon atvykusius svečius kun. Tumą ir kun. Olšauską, niekindami jų gerus vardus... tam darodymų neturėdami.

"Tėvynės" skaitytojai turėjo progą persitikrinti, kaip neatsargiai šiedu laikraščiu apdrėbė purvais vienus žymiausių Lietuvos veikėjų.

Bet viskame gali būt klaidos. Ne tas yra vyras, kuriam sekasi nedaryt klaidų, bet tas yra vyras, kuris, padaręs klaidą, moka ir nesidriovi ją atitaisyti.

Galima buvo tikėtis, jog ir "Keleivis" su "Kova", pamatę savo klaidą, vyriškai pasistengs ją pataisyti. Vienok apsirakta: kaip kam pritrūksta to vyriškumo ir svetimos garbės čienia — matomai, surūdię grašis...

Kitaip manyt negalima. Štai "Keleivis" paduo da naują sensaciją apie kun. Olšauską. Jis (kun. Olšauskas) gavęs nuo Vidaus Dalykų Ministerijos 500 rub. pašalpos gydymuisi užrubežyje. Tas faktas stumia "Keleivį" prie tokių išvadžiojimų ir spėliojimų:

Kun. Olšauskas gavo 500 rub. nuo Vidaus Dalykų Ministerio — kodėl ne nuo Apšvietos ministerio, bet nuo Vidaus dalykų, kuris turi reikalus tik (?) su policija, o policija su šnipais.

Ir "Keleivis" prieina prie išvedimo, jog aišku, kad čia nėra gerai su kun. Olšausku, kad čia "kur nors šuo pakastas". Kitaip sakant, kaip pirmiausia buvo įtariama jam šnipinėjimas, taip dabar ne tik tas, bet dar įtariama ir ėmimas honoraro už šnipinėjimus.

Kaip laikraštis drįsta taip plikomis rankomis išvesti tokį nusprendimą, kuris ne tik turi savo mieriu užmušti žmogų doriškai, bet ir suklaidinti skaitytojus — tą sunku išmanyti...

Niekas negali išteisinti redakcijos už šitą dorišką ir iš liuosos rankos žmogžudystę.

Visą savo išvedimą "Keleivis" pamatuoja tik tuom, kodėl kun. Olšauskas, važiuodamas gydytis, gavo 500 rub. pašalpos nuo Vidaus Dalykų Ministe-

rio, o ne nuo Apšvietos dalykų, jai jis užsiima apšvietos reikalais?..

Nereikia čia "Keleivio" mokyti, vienok statau pareiga nurodyti redakcijos nepažinėjimą net tokių dalykų, apie kuriuos Lietuvoj visi gerai žino.

Pirmiausia ir "Keleiviui" verta žinoti, jog Rosijoje visa Katalikiškoji dvasiškija yra prižiūroje ir valdžioje ne kokios kitos ministerijos, o tik Vidaus Dalykų Ministerijos (taip vadinamas departamentas "Inostrannich Ispovedanij"). Toliaus — šitos, o ne kitos ministerijos globoje yra didelis fondas iš konfiskuotų (užgriobtų) bažnytinių turtų; šito fondo dvasiškija niekad negaus atgal, vienok iš jo nuošimčių yra išmokamos pašalpos seniems kuningams, arba tiems, kurie gelbėjimui sveikatos priversti yra gydytis — tankiai užrubežiuose. Pagalios tokios pašalpos nėra niekad suteikiamos kitaip, kaip tik pagal vyresnės dvasiškos valdžios rekomendaciją. Velionis kun. Jaunius gavo ir daugumas kitų ligotų kuningų gauna tokias pašalpas iš tokių pat šaltinių. Tokią gavo ir kun. Olšauskas, bet, matyt, tik "Keleiviui" gali galvon ateiti mintis, kad su kun. Olšausku todėl kas nors negera. Todėl, jaigu kas "šunį pakasė", tai, be abejonės, tą šunį pakasė, ar bent stengėsi pakasti po kun. Olšausko geruvardu ne kas kitas, kaip "Keleivio" redakcija.

Atsakanti jai privalo būt už tai garbė ir šlovė... O kun. Olšauskui nevelytumėm laukti nuo "Keleivio" satisfakcijos už jo vardo niekinimą. Gerbiamieji svečiai ne pirmi ir ne paskutini, kuriuos "Keleivis" bandė "skalpuot"...

Reik tik tikėtis, kad "prilips", anot tos žmonių pasakos, "ožys liepto galą"...

B. K. Balutis.

Patėmijimas. "Kova" ir "Keleivis" nesimpatizuoja "Saulės" delegatų darbui. Todėl šituose laikraščiuose greta visoko matėm ir patarimus neaukauti apšvietos reikalams, o tuos reikalus atstovauja kun. Tumas su Olšausku. Bet akyviausia tas, kad prie jų kimbama ir už tat, dėlko jie nerenka Tautos Namams Vilniuje, o tik "Saulės" Namams Kaune.

Po XXV S.L.A. Seimui Chicagoje, kur buvo paskirta 1000 rub. Tautos Namui, "Keleivis" ir "Kova" "barėsi" už buržujiškus išmįslus ir dovanojimą 1000 rub. kokiems ten namams... Tada tas, pagal "Keleivį" ir "Kovą", buvo lupimas ir skriauda SLA. sąnarių... Dabar gi barama kun. Tumą su Olšausku, kodėl jie neatsivežė įgaliojimo nuo Tautiško Nam!

Ir šiaip bloga ir taip negera!... Bėda ir gana...

B. K. B.



Iš kuopų nutarimų.

11-to S.L.A. kuopos mėnesiniame susirinkime

G. J. T. pakėlė klausimą, ar nebūtų gera, kad spaustuvės darbininkams duoti kokį nuošimtį nuo "dziabų", atliekamų "Tėvynės" spaustuvėje*); tokiu būdu jie — gal stengtųsi jų daugiau gauti, negu lyg šiol ir daugiaus įneitų pinigų "Tėvynės" užlaikymui, nes didelei susimazėjus įeigos, sumažinus skaičių ėmėjų, kada šeimynoje už vieną egzempliorių temokės. Tegul mokestis tapo pakelta, bet tas pakėlimas niekad negali dengti lėšas, kokios pasidaro "Tėvynės" išleidinėjimui. Bet kadangi mažai buvo susirinkusių, tad nebuvo kam svarstyti tai plačiau..

Antras įnešimas buvo p. J. Pruselaičio. Jis aiškino, kad dabar S. L. A. namas nėra atsakantis spaustuvei, nes sklepas tai neatsakanti vieta, ir pavojinga sveikatai; jo nuomone būtų geriau, kad S. L. A. parendavotų kur miesto pašalyj kokį namą, į kurį galima būtų perkraustyti "Tėvynės" spaustuvę; tokiu būdu nereiktų taip daug zeceriams algų mokėti, nes pagal jo nuomonę pakraščiuose miesto galėtų dirbti ir pigiau, negu ant "bizniavos" vietos mieste**). O S. L. A. namą išrendavoti kam kitam, kad atneštų didesnį nuošimtį. p. J. Žemantauskas paaiškino, kad tiesos nepavelija S. L. A. laikyti savo namą vien tikta išrendavojimui ir jokiū būdu S. L. A. konceliarijos negalima iškraustyti iš savo namo — tai būtų priešais tiesas. Tas taipgi likosi be tolesnio apkalbėjimo. Ant galo įnešta klausimas kaslink P. Mikolainio sumanymo šelpti našlės ir našlaičius. G. J. T. paaiškino, ką kiti mano apie tą sumanymą. Tai būtų neprošalį apkalbėti tas klausimas, bet iš draugų atsiliepė vienas, kad negalima esą visuomenės suaukautus pinigų apverstį našlių ir našlaičių šelpimo fondui; tam reikia klausiti visuomenės ką ji pasakys; kiti taip sau juokais nuleido, lyg jų tas klausimas visai neapeitų. Mano nuomone, našlių ir našlaičių fondas kada nors susitvers, nes tai yra opus klausimas mūsų brolių amerikiečių; mes gyvename tokioje šalyje, kur mūsų tautiečiai dirba prie sunkių darbų, ir jie tankiai yra vedę, turi didelį burį vaikučių, o kaip šioj šalyj kas mažiaus uždirba, tas turi dirbti sunkesnius, pavojingesnius darbus, kur tankiausia atsitaiko visokių nelaimių. Taip ištikus šeimynos penėtoją nelaimėi, moteris, likusi su mažyčiais vaikučiais nežino nė ką pradėti; niekas jai neišties mielaširdingos rankos, kad palengvinti jos sunkų vargą. Tokiu būdu vaikučiai priversti skurdą kelti iš pat savo kūdykystės; jauni būdami vieton į mokyklas turi eiti į dirbtuves, kuriose oras troškus, pagedęs nuo visokių aliejų, rugščių dvokimo. Kada laikas būtų mdkintis išminties, jie mokinasi dirbtuvėse visokių blogų darbų, visokių nemorališku kalbų. Rods, Amerikos valdžia užgina ei-

*) Kasžino, ar tai būtų praktiška, nesa ir dabar tiek darbų padaroma, kiek gaunama, o gauti daugiau negalima. Jai ir nuošimti mokėtum. Darbus S. L. A. spaustuvė tegali gauti iš kitur, nesa šioj aplinkėj lietuvių vertelgų nėra, o anglai pas mus su darbais neis. Pačios S. L. A. kuopos turėtų su darbais kreipties į savo spaustuvę, o ne kur kitur. R e d.

**) Neteisingai yra aiškinama sulyg algų. Ar zeceriai gyvena New Yorke, ar kur kitur, jie gauna užmokestį ne tiek pagal pragyvenimo brangumą, kiek pagal darbo vertę R e d.

ves... Kad tam visam uzbėgti, reiktų mūsų didžiausioms organizacijoms tuo dalyku pasirūpinti; tai privalo padaryti S. L. A., S. L. R. K. ir L. S. S. A. Toms draugijoms didžiausi pareiga apie tai rūpintis, nes jų tikslas — tobūlinti jaunuomenę ir prirengti ją prie augštesnių ir prakilnesnių gyvenimo siekinių.

Juris.

Ar nebūtų geriau?

S. L. A., nupirkdamas namą didžiamjam New Yorke, neapsiriko. Bet man matosi, kad padaryta stambi klaida, perkeliant "Tėvynės" spaustuvę į New Yorką, į tą namą. Visu pirmu leiskite man klausti dėl ko ten turi būti spaustuvės vieta, o ne kitur? Ar dėl to, kad didmiestis, ir kad ten jau namas nupirktas? Aš nematau priežasties, dėl kurios ten turėtų būti vieta spaustuvei ir centro Sekr. raštinei.

Renda neapsakomai brangi; ant mėnesio už Sekretoriaus raštinę ir spaustuvę \$75.00 (Žiūrėk N28 "T." š. m. Komisijos kningų peržiūrėjimo raportą, rekomendacija XXVI-tam Seimui). Ta dalis New Yorke nėra apgyventa lietuviams, todėl joks "biznis" k. t. pardavinėjimas kningų taip ir pašaliniai darbai negalima vesti ant vietos. Saulės šviesa ir tyras oras dėl darbininkų nėra gaunamas. (Saulė net parduog įkepina kaip raštinę taip ir redakciją. R e d.). Ypačiai zecerų vieta labai tamsi, kur ir dienos laiku turi elektra degti, ir patįs vargsta prie tokios šviesos. Patsai darbininkų gyvenimas baisiai skurdus ir daug prekioja New Yorke*). Dar daug būtų galima pasakyti iš blogosios pusės apie tą dalyką. Mano nuomone, neverta New Yorke laikyti "T." spaustuvę, nes iš to didelis nuostolis, vietoj pageidaujamo pelno.

Dabar, kur būtų geriau turėti spaustuvę. Leiskime, Connecticut valstijoje, kaip tai Waterbury'je ar New Britain'e.

Šios vietos yra lietuvių apgyventos; galima būtų daug vertelgystės ant vietos daryti, parduodant kningas, dirbant pašalinius darbus. Priegtam miesteliai čia švarūs, randos pigios ir saulės šviesa lanko visus kampelius.

Aš turiu mintyje pasakyti S. L. A. nariams, kad čia t. y. Conn. valst. reiktų nupirkti Susivienijimui namą nors už \$4.000—5.000, tokis namas čia galėtų būti nupirktas medinis, ant trijų lubų, po kokius penkis kambarius ant kožnų lubų. Daleiskime, į tą namą ant pirmų lubų galima sutalpinti "T." spaustuvę, centro Sekr. ir Redaktoriaus raštinę; už tai mes susiti į dirbtuves mergaitėms, neturinčioms dar šešiolikos metų. Bet žmonės, bėdos verčiami aprenčia jas ilgomis "dresėmis" ir sako, dukterį jau šešioliktus metus amžiaus pabaigus... Progai pasitaikius, gaunama tokiu būdu darbas ir dirba... Iš vienos pusės būtų gerai, bet iš antros ne! Motina, apgaudinėdama, stumia savo jaunus, nepilnamečius kūdykius į dirbtu-

*) Iš tų algų, kokios yra mokamos darbininkams dėl neapsakomos brangybės būstų, tikrai New Yorke tėra galimas skurdus gyvenimas turėti. R e d.

vienyjimui mokėsime \$15.00 į mėnesį (dabar turime mokėti \$75.00); viršutines abejas lubas galėtume išrendavoti po \$14.00 ar 13.00 į mėnesį.

Kiek ši mano propozicija ras pritarėjų S.L.A. aš nežinau, bet, taip padarius, manau, kad daug gero padarytume Susivienijimui, ir tiems Susivienijimo nariams, kurie turi dirbti prie tokių blogų aplinkybių.

Todėl, gerbiamieji, pagalvokim rimtai apie tai.

K. Liutkus.

Nuo Redaktoriaus: Nors Drg. K. Liutkus straipsnyje nepasako, kas būtų su dabartiniu S. L. A. namu, jai panaši propozicija galėtų įsikūnyti, tečiau reikėtų suprasti, kad dabartinis namas ir pasilikty, kaip "investmentas". Gera būtų išgirsti kitų sąnarių nuomonę apie tai.

S.L.A. mirusių narių, kurių posmetinės išmokėtos balandžio, gegužės, birželio ir liepos mėnesiuose 1911 m.

Atskaita

Centro No.	Vardai ir pravardės	Amžis	Kada mirė.	Kur mirė.	Narys knopos	Kada įstojo į S.L.A.	Priežastis mirties	Kiek apsaugos.	Kam išmokėta.
6160	Antanas Gricevičius	27	Sausio 18, 1911	Georgetown, Ill	29	Spalio 27, 1905	Crushed by fall of rock	150	pačiai L. Grinevičienei.
849	Jieva Arnauskienė	28	Balandžio 9, 1911	Waterbury, Conn.	11	Balandžio 14, 1902	Pydemia	150	jos vyrui P. Arnauskui.
293	Adomas Adžgauskas	47	Vasario 19, 1911	Plymouth, Pa.	6	Sausio 3, 1895	Eufyema	150	jo pačiai M. Adžgauskienei.
10329	Marcelė Patienė	25	Balandžio 22, 1911	Bradock, Pa.	152	Spalio 29, 1907	Pulmonary Tuberculosis	150	jos vyrui I. Pežai.
8891	Viktoras Labanauskas	37	Balandžio 22, 1911	So. Omaha, Neb.	87	Vasario 15, 1907	Heart failure	150	jo pačiai A. Labanauskienei.
13671	Petras Rutkus	45	Balandžio 28, 1911	Chicago, Ill.	131	Balandžio 22, 1909	Pulmonary Tuberculosis	150	jo pačiai A. Rutkenei.
2749	Petras Kurinaitis	36	Balandžio 16, 1911	So. Boston, Mass.	33	Sausio 14, 1902		150	jo pačiai O. Kurinaitienei.
14488	Simonas Kunca	35	Gegužės 13, 1911	Meriden, Conn.	pav.	Liepos 28, 1909		150	jo broliui P. Kuncai.
2944	Pranas Jasaitis	50	Gegužės 2, 1911	Springvalley, Ill.	46	Sausio 28, 1901	Cronic Asthma	150	jo pačiai Z. Jasaitienei.
8916	Vincas Dabševičius	44	Balandžio 13, 1911	Chicago, Ill.	41	Vasario 26, 1907	Carcinoma of stomach	150	jo pačiai A. Dabševičienei.
16918	Ona Ažiukas	27	Kovo 19, 1911	Chicago, Ill.	248	Liepos 26, 1910	Cardiac Dilatation	150	jos vyrui L. Ažkui.
8091	Pranas Paulionis	52	Gegužės 13, 1911	Shenandoah, Pa.	23	Spalio 30, 1906	Miners Asthma	150	jo pačiai O. Paulionienei.
3504	Baltrus Siarunasaitis	46	Vasario 12, 1911	Baltimore, Md.	64	Balandžio 29, 1901	Accidentally Drauned	150	jo broliui J. Siarunasaitiui.
4091	Kazys Petronis	41	Gegužės 14, 1911	Wausaukee, Wis.	pav.	Gruodžio 13, 1903	Accidentally shot	150	jo pačiai M. Petronienei.
13579	Kazys Šimanskis	44	Birželio 23, 1911	Middleport, Pa.	218	Balandžio 14, 1909	Cronic nephritis	150	jo draugui J. Barkauskui.
17291	Andrius Milniūsis	40	Gegužės 23, 1911	Plymouth, Pa.	246	Spalio 18, 1908	Bronco-Pneumonia	150	jo pačiai B. Milniūsienei.
21	Sasys Tamulis	42	Liepos 5, 1911	Edwardsville, Pa.	1	Balandžio 14, 1898	Nepritis	150	jo pačiai P. Tamulienei.
16631	Antanas Revuta	32	Balandžio 13, 1911	Pittston, Pa.	7	Gegužės 9, 1910	Heart failure	150	jo seserei A. Dambrauckienei.
5817	Jonas Šelgauskas	43	Sąsio 14, 1911	Wilkes Barre, Pa.	35	Liepos 22, 1905	Pneumonia	150	jo našviui A. Rukštelniui.
5124	Antanas Vitkevičius	49	Liepos 11, 1911	Passaic, N. J.	101	Sausio 28, 1905	Vel. disess of the heart	150	jo broliui J. Vitkevičiui.
13864	Juozas Mita	44	Rugpjūčio 7, 1911	Brooklyn, N. Y.	213	Balandžio 28, 1903	Heart failure	150	jo pačiai K. Mita.
3149	Ignas Kristulevičius	46	Gegužės 21, 1911	Plymouth, Pa.	53	Balandžio 14, 1901	Fractur skull (car accid.)	150	jo pačiai K. Kristulevičienei.
1501	Prane Vikauckienė	14	Rugpjūčio 1, 1911	W. Hazleton, Pa.	15	Balandžio 18, 1903	Cerebral Apoplexy	150	jos vyrui M. Vikauckiui.
633	Jonas Idikas	39	Birželio 20, 1911	Philadelphia, Pa.	10	Vasario 15, 1903	Phthisis Pulmonalis	150	jo pačiai H. Idikenei.
7327	Jurgis Vasiliauskas	48	Rugpjūčio 3, 1911	Waterbury, Conn.	11	Liepos 28, 1906	Corsinoma of stomach	150	jo pačiai M. Vasiliauskienei.

Nauji nariai priimti į S.L.A. ir persikele ant augštesnių apsaugos mokėsčių. Gegužės, Birželio ir Liepos 1911 m.

Centr No.	Vardai ir pravardės	Amžis	Apsaugos %	Kuopa	Vietā	naujas ar senas	17909	Vincas Žemaitis	21	150	35	Wilkes-Barre, Pa.	senas
17902	Magde Sinkevičiūtė	18	150	83	Brooklyn, N. Y.	naujas	17910	Viktoras Žemaitis	38	600	29	Westville, Ill.	"
17903	Petras Avulis	28	150	82	Pana, Ill.	naujas	15199	Kazys Baldauskas	31	600	7	Pittston, Pa.	"
17904	Petras Naujokas	34	150	83	Brooklyn, N. Y.	"	17912	Antanas Šukis	10	150	52	Mt. Carmel, Pa.	"
17905	Antanas Bartusevičius	22	150	187	New Philadelphia, Pa.	"	17916	Jieva Skinderienė	20	1000	121	Clinton, Ind.	naujas
17906	Salemonas Uzdrevaitis	25	150	29	Westville, Ill.	"	17917	Jonas Česna	33	300	52	Mt. Carmel, Pa.	"
17907	Jonas Milauckas	32	150	82	Pana, Ill.	"	17918	Antanas Judickas	32	300	83	Brooklyn, N. Y.	"
17908	Magdė Vitračiūtė	18	150	83	Brooklyn, N. Y.	"	17919	Kazys Kraučinas	39	1000	P.	Kechikan, Alaska	"
17911	Juozas Česnauskas	26	300	143	W. Scranton, Pa.	naujas	17920	Juozas Zapolskis	28	300	230	Wanamie, Pa.	"
							15884	Kazys Laukaitis	11	600	245	Newark, N. J.	senas

S. L. A. Sekr. A. B. Strimaitis.

Apie Pašalpinės Draugijas.

Koks skirtumas tarpe Insurance Company ir Pašalpinės Draugijų. Kas yra valdžios reikalaujama nuo Paš. Draugijų. Kur geriau priklausyti, ar į Paš. Draugiją ar į Insur. Co. —

Apie Broliškosios Pašalpos Draugijas galima paptirti kaip iš teismų nuosprendžių, taip ir nutarimų, kuriuos garsina įvairių valstijų Insurance Department'ai (Apsaugos Departmentai) ir lygiai iš oficialiųjų raportų, kuriuos išduoda The National Fraternal Congress, t. y. susivienijimas didesniųjų Amerikos pašalpinės draugijų.

Broliškoji apsauga, ar savitarpinė apsauga, kaip tai dabar yra suprantama, reiškia: pašalpinės organizacijos duotasai pažadas išmokėti pašalpą, t. y. benefitą sąnariams pagal organizacijos įstatus ir konstituciją, jai visus įstatų reikalavimus yra pilnai išpildę.

Tos draugijos, arba organizacijos, yra vadina- mos Broliškos Pašalpos Draugijomis, ar Tautiškais Pagalbos Susivienijimais, ar panašiai, atskiriami nuo žinomų apsaugos įstaigų (Insurance Company) kokios jos nebūtų, kurių pamate yra skirtingi principai ir reikalavimai, negu pašalpinėse organizacijose. Skirtumas jau yra tame, kad Apsaugos įstaigos, t. y. Insurance Company's, susiorganizuodamos, pirm pradėdamos veikti ir pirm gausiant valdžioje pavėlijimą savo "biznį" varyti, turi sudėti tam tikrą sumą pinigų, kurie būtų lyg užtikrinimas, kad kompanija išmokės, mirčiai ištikus, apsisaugojusiojo žmogaus pavėldėjams. Tokios kompanijos, kad pasekmingai savo reikalus vedus, sudeda taipgi tam tikrą kapitalą, jau tai garsinimams, jau tai reikalingiems įtaisymams, jau tai užlaikymui savų agentūrų ir agentų. Žinomas yra dalykas, kad tie "biznin" sudėtieji pinigai privalo atnešti savo užauglį, išmokamą dalininkams dividendu pavidale. Tatai visi, kurie apsisaugoja tokiose kompanijose, moka tiek ir tokiu būdu, kad sumokėtų (į žinomą laiką) ir savo apsaugos sumą (įrokuojant procentus), ir procentą už dalininkų įdėtąjį kapitalą, ir pinigus, reikalingus vedimui visų "biznio" reikalų.

Broliškosios Pašalpos organizacijose, jai taip jas pavadinysime, kitaip dalykai stovi. Čion visi, kas į draugiją įstoja, yra draugijos dalininkais; jų dalis — tai jų įmokamieji pinigai, tai jiems žadamoji išmokėti ir išmokamoji pašalpa ar tai jiems patiems da gyviems esant, ar jų pavėldėjams, jiems pasimirus. Draugijos kapitalą, kuris būtų tinkama gvarancija, kad bus išmokėta naujai įstojantiems pašalpa, sudeda patys sąnariai, įmokėdami savo mokesčius, kurios beveik niekad neišneš tos sumos, kurią Draugija išmoka, kaip pašalpą*). Bet kadangi čia nesieina apie

*) Pvzd. Sus-mo narys, mokėdamas į apsaugos fondą 13c. par mėn. ir Sus-mo lėšoms 9c., par metus sumokė tikrai \$2.64; par 40 metų (labai retai tegali įvykti, kad sąnarys tiek metų priklausytų į organ.) tegali sumokėti viso labo: į apsaugos fondą \$62.40. ir į Sus. reikalų fondą \$43.20, sykiu \$105.60, o posmertinės gauna \$150.00.

pelną akcionieriams, tad ir susikrauja imponuojančios sumos Draugijų išduose.

Vienok gi valdžios akyse, sulyg visų reikalų vedimo, sulyg atskaitų, inkorporavimo ir kitų dalykų, kurie riša draugijas su valdžia, nedaroma labai didelis skirtumas tarpe apsaugos įstaigų ir broliškosios pašalpos draugijų. Valdžia žiūri beveik vienodai (daugelyje atžvilgių) kaip į anas įstaigas, taip ir į draugijas, nesa patsai pamatinis principas abiejų yra vienas ir tas pats: pinigine pašalpa ar tai mirčiai ar ligai ištikus. Valdžia nemato reikalo atskirti to, kad apsaugos įstaigos organizuojamos yra vien pelno dėlei, o pašalpiniai susivienijimai vien broliškos pašalpos dėlei. Apsaugos įstaigos nėra organizuojamos mielaširdingiems, labdaringiems ar kokių kitų doros tikslų dėlei; tai yra gryna afera, grynas "biznis", kurio vedėjai ima ant savęs riziką atlyginti įstojusiems į įstaigą jo nuostolius. Kitas dalykas yra su savitarpinės pašalpos draugijomis, kurios ne "biznio" dėlei yra tveriamos; berods imant dalyką iš pat dugno, randame egoistišką elementą: žmogus tose draugijose nesti tam, kad kitus šelpti, bet tam, kad pats būtų šelpiamas ar tai ligai, ar mirčiai ištikus. Vienok greta to yra palinkimas prie bendro veikimo, organizavimo ir t.t. Valdžia nežiūri į tuos skirtumus. Pamatinis principas veik vienodas — tai daugelyje atvejų ir valdžios reikalavimai kaip į vienus taip ir kitus yra vienodi.

Toliaus skirtumas tarpe Pašalpinės Draugijų ir Insurance Company'jų yra tame, kad pastarosios moka valdžiai mokesčius pagal savo apyvartos didumą, o pirmosios tų mokesčių nemoka.

Apsaugos įstaigos išduoda prisirašiusiems, arba apsisaugojusiems, raštus, kitaip sakant kontraktą su kompanija, vadinamą "policy". Tuo raštu žmogus prisizada reguliariškai mokėti savo mokesčių arba premiją kompanijai, o kompanija priima ant savęs riziką išmokėti apsaugos sumą, rašte įvardytiems atsitikimams įvykus. Tatai tas raštas ir valdžios ir Suv. Valstijų teismo yra laikoma lyg kontraktas, sudarytas tarpe kompanijos iš vienos pusės ir apsisaugojusiojo — iš antros. Broliškosios pašalpos draugijos ir gi išduoda raštus, vadinamus paliūdijimais, arba certifikatais. Šie raštai liūdija, kad jų savininkas yra sąnariu draugystės ar brolijos ir turi visas tiesas, kokios abelnai pridera draugijos sąnariams, jai jie pildo jos įstatymus ir t.t. Suvienytų Valstijų teismai visados atskiria Apsaugos Kompanijų "policy" nuo Pašalpinės paliūdijimų.

Sekančiai — kiekvienas Pašalpinės Draugijos sąnarys, turįs paliūdijimą, visados turi patariamąjį ir sprendžiamąjį balsą visuose savo draugijos reikaluose, ar tai tiesiog pats, ar tai par tuos savo sądraugus, kuriuos išrenka ir įgalioja (pvzd. Susivienijimo Seimų delegatai, kuriuos renka sąnariai ir įteikia jiems tiesą tarties visuose Sus-mo reikaluose). Tos privilegijos, aiškus dalykas, neturi nė vienas "policy" savininkas kitose apsaugos kompanijose; ta privilegija priklauso tik dalininkams, t. y. stockholder'iams, o

ne policyholder'iams.

Griežtai reikalauja įvairių valstijų valdžia, kad tose valstijose būtų Draugijos įgalioti atstovai, su kuriais Valstijos Insurance Commissioner'ius galėtų sužinoti, iškilus kokiam nors nesusipratimui tarp pačių sąnarių ir tam dalykui patekus teisman, ar šiaip iškilus teismiškiems ginčams dėl pašalpų išmokėjimo ir t.t. Be tokių įgaliotų atstovų daugiau nepavelijama ne inkorporuotoms Draugijoms vesti savo reikalai, o jai ir yra kokių Draugijų vedami, tai be valdžios žinios.

Tuose valstijose, pvz. reikalaujama, kad tokiu įgaliuotiniu būtų pats Insurance Commissioner**). Pati jau Pašalpinė Draugijų dvasia reikalauja, kad nė vienas sąnarys, kaip pavienis organizacijos narys, neturėtų tiesos permaintyti, atmesti, pridėti ar iškraipyti Draugijos priimtus įstatymus; *Draugija*, kaip vienas kūnas, priėmusi ir užgyrusi tuos įstatymus tai savo konvencijose (seimuose), tai kokių kitu būdu, ji *visa* ir tegali įstatymų permainas, papildymus, pataisymus įvykinti. Tas yra pamatuojama tuo, kad įstatymus priima ir užgia patį sąnariai savo, t. y. visos Draugijos, naudai:

Viena da svarbi ypatybė, paženklinanti Broliškos Pašalpos Draugijas, yra tai, kad, reikalui ištikus, jų visi sąnariai, suvienytomis spėkomis apgina ir aprūpina savą draugiją. Nedatekliui pasirodžius, papildoma išdą, po mažą dalelę kiekvienas pridėję. Nelaimi draugą ištikus, kuri nėra permatyta įstatuose, visi sugelbsti. Abelnai imant, viskas, kas tik užinteresuoja visą Draugiją, yra vykinama suvienytomis spėkomis, ir partat, kaip parodo prityrimas, jās yra tinkamiausios ir labiausia žmonių mylimos apsisaugojimo institucijos.

Didelis žmonių skaitlius (tūkstančiai) bevelija įsirašyti į Insurance Company's, bet milijonai žmonių rašosi į Broliškos Pašalpos Draugijas. Ir tai dėl šių svarbiausių priežasčių: jose mažiau tereikia mokėti už apsaugą, negu Insurance Company'iose; jos yra *"daug ištikimesnės ir daug geresnės"****) už kompanijas.

Kiek žmonės yra linkę prie panašių Draugijų mums paaiškina nors ir šios skaitlinės****): Suvien. Valstijų Insurance Departmentuose užregistruota 4.500.000 žmonių, priklausančių į Broliškos Pašalpos Draugijas (čia suprantama tikrai didžioji organizacijos). Abelnai apsaugos suma lyginasi — \$6.450.000.000. Nuo 1902 iki 1904 metų įvairios Pašalpinės Draugijos išmokėjo savo sąnariams ir jų paveidėjams \$800.000.000. — 1903 metuose tikrai posmertinių išmokėta \$73.000.000.

Iš tų faktų reikėtų lietuviams pasinaudoti ir suprasti naudą iš priklausymo į Pašalpinę organizaciją, kokia yra Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

***) Žiūrėk: p. J. S. Lopatio raportas, išduotas XXVI S. L. A. Seimui.

****) The Encyclopedia Americana. t. VIII. 1904.

*****) 1904.

Pranas Siulelis.

(Pranas Paršaitis).

33-me "Vien. Lietuvninkų" numeryje išskaitome žinią, jog 30 d. liepos mėnesio Rochester'yje, N. Y. atsiskyrė su šiuo pasauliu pažįstamas visuomenei publicistas ir vertėjas Pranas Siulelis (tikroji pravardė — Paršaitis).

Paminėjimui velionio Siulelio (Paršaičio) ir su pažindimui mūsų skaitytojų su jo asmeniu, pasinaudosime tūloms "Vienybės Liet." paduotomis žiniomis, šį tą pridėję da nuo savęs, ką apie velionį žinojome.

Pr. Siulelis Amerikon atkeliavo 1907 m. pabaigoje; iš Lietuvos turėjo būtina prasišalinti, nes buvo tenai policijos jėškomas už priklausimą prie taip vadinamųjų "giltiniečių". Ar jis atsižymėjo kokiais nors "giltiniečių" atliekamais darbais — žinių neturime; apie prigulėjimą prie tos desperatų kuopelės ir pats velionis nesykį prisipažindavo.

Amerika nepriėmė jo motiniškai, kaip nepriima nė vieno atkeliaujančiųjų čion apsigyvenimui inteligentų. Įuolės iš pat pradžių į sunkių aplinkybių sukūrė, velionis Siulelis nesuvaldė savo palinkimų prie alkoholio, nesykį net užmiršdavo ir apie pareigas sulig savo šeimos ir savo artimųjų. Nekaltinsi čia žmogus tiesiog jo paties, neištyręs aplinkybių, kurios jį stumė ton vėžėn, nesa šiandieną žmogaus palinkimus tankiausia lavina ir jiems linkmę nurodo aplinkybės, kuriose žmogus augo, auklėjosi ir gyveno.

Amerikoje, dirbęs tūlą laiką Dackevičiaus (jau subankrutijo) laivakorčių agenturoje, turėjo sprukti iš čia kur kitur Rosijos šnipų sekiojamas. Iš Brooklyn'o išvažiavo į W. Virginiją; paskum jau, geresnio darbo negaudamas, apsigyveno Springfield'e, Ill., kur, drauge su savo broliu, Antanu, dirbo anglies kasyklose ir gavo kalnakasio (mainierio) popieras, išduotas ne jo vardu, bet vardu Prano Zaboro. Rosijos šnipams, matyt, jis buvo reikalingas: jie ir čia jį pradėjo sekti, ir gal būtų pasiglemžę, jai Siulelis nebūtų pabėgęs. Pabėgo jisai, kaip pats man pasakojo į Chicagą, iš kur, neužilgio, buvo pakviestas, kaipo Pranas Zaboras, prie "Draugo" už redaktoriaus pagelbininką. Laikraščių skaitytojai gali gerai atminti iškilusius ginčus tarpe "Draugo" ir P. Zaboro "Katalike" 1910 m.

Napastovus, jo būdas ir begalo peiktinas palinkimas prie svaiginančių gėrimų, ką jis ir pats gerai atjausdavo, privertė "Draugo" leidėjus atstatyti jį nuo darbo*). Iš Wilkes Barre jis iškeliavo duonos jėškotus į Rochester, N. Y. ir čia užbaigė savo gyvenimą tragišku būdu: nusinuodijo karboline esencija. Kas jį prie to pastumė — negalima tikrai pasakyti. Vienok gi galima leisti, jog prie tos tragiškos pabaišos jį privedė tai, kad, iškrypdamas iš normališko gyvenimo vėžių, nebeturėjo po savo kojų jokio pamato,

*) Tą žinau tikrai iš "Drauge" tilpusių savo laike straipsnių V. K. R.

lelei begalo sunkių gyvenimo aplinkybių nebeteko jau drąsos nė spėkų tolesniai kovoti su gyvenimu už duoną ir pastogę sau bei šeimynai. Sekantie žodžiai iš jo moteries p. Elenos Paršaitienės (Zaboras) laiško liūdija, kiek sunkių ir skaudžių valandų pergyveno tasai mūsų inteligentas-vargdieniai. Štai, ji rašo: "Gyvendamas čion trejus metus ir 7 mėnesius, negalėjo surasti sau pritinkančio darbo; pertai sunkiai vargo jis pats ir jojo šeimyna. Iš karto dar šiek tiek uždirbinėjo, versdamas į lietuvišką kningas; bet paskutiniu laiku nors siuntinėjo rankraščius į redakcijas, bet vis tik gavo atsakymą, kad turį daugiau, negu reikia. Atvykęs į Rochesterį, 9 mėnesius jis negalėjo gauti darbo; paskutiniu laiku jis gavo darbą Machine Shope, ir ten dirbo ligi paskutinei dienai savo gyvenimo. Nemokėdamas atsakančiai dirbti, baisiai susizeidė galvą, išto vos-ne-vos pasisekė pagyti; potam dirbo du mėnesiu, pareidamas namo kas vakaras su kruvinomis nuo žaizdų rankomis. Seniau jis stengėsi visus vargus užgniaužti, gerdamas degtinę, bet paskutiniu laiku jis liovėsi gėręs ir vedė gyvenimą blaivų... Jis pragyveno 27 metus ir 7 mėnesius. Paliko žmoną ir 15 mėnesių vaiką".

Tais žodžiais užsibaigia pranešimas visuomenei apie Sjulę. Gyvendamas Amerikoje, o dar ir Lietuvoje būdamas, jis nemaža yra išvertęs iš lenkų ir rusų kalbų beletristiškų veikalėlių; vertė tankiausia smulkius apsakimėlius, pvzd. iš Ivano Franko, O. Šreinerio, Stefano Žeromskio, V. Gomulickio, Garšino, Dygasinskio, Ščiepkino-Kuperniko ir kitų. Iš stambesnių jo darbų yra žinomas sociologiškas romanas Bellamy "Pasizvelgus atgal", kurį išleido "Vienybė Lietuvninkų". Bendradarbiavo jis "Lietuvai", "Vienybei Lietuvninkų" ir "Katalikui".

Jis numirė. Jam nieko nuo mūsų nebereikia. Liko jo moteris su vaiku — ir žinoma labai gerai, kokiam ji apverktiname stovyje liko: svetimoje šalyje, su mažu kūdykiu, be skatiko prie dūšios, o į Lietuvą grįžti ir ji negali. Padėjimas begalo kritiškas. Neabejoju, kad tos išleistuvės, kurios leido jo literatiškus darbus, ir tie laikraščiai, kuriems jis sandarbininkavo, pakels iniciatyvą sušelpiti jo šeimyną aukomis. Ir ne vienas tų žmonių, kurie skaitė Prano Siūlelio verstas apysakaites, noriai išties ranką niekuo nekaltam jojo kūdykiui, kuriam nelaimingasai tėvas paliko vienintėlę paveldybą, o tai paveldybai vardas — badas.

K. V-as

Subatos angelai.

(Žydų legenda).

Sena žema grintelė. Grintelėje prie stalo sėdi vyras, moteris ir aštuonetas vaikų. Stalas užkluotas balta, nors ir sena, staltiese; nuvalyti žibintuvai blizga, lyg nauji, ir atmuša žvakės liepsną; asla, slenkstis ir langai nuvalyti ir išplauti švariai; sienos grintelėje išbaltintos. Visuose kampuose viešpatauja ty-

la ir ramybė, girdisi draugiškas, širdingas šeimynos pasikalbėjimas, šeimnininkas maloniai žiūri į pačią ir į vaikus, o jo akysė, kaip krištolas, žiba džiaugsmo ašarėlė.

Dievas tą ašarėlę priėmė ir ją įterpė Savo vainikan, ir ja apšvietė dangiškas augštybes.

Ir Dievas paklausė Santaikos Angelą:

— Pasakyk, kieno rankos sutvėrė tą santaiką ir ramybę, meilę ir tylą tos šeimynos širdyse ir jos gyvenime?

— Jų visų rankos, — atsakė angelas. — Vyras padeda moterei, o moteris — vyrui; vaikai, nuo mažu iki didelio, paklusnūs, geri ir malonūs: vienas grinčią šluoja, antras žibintuvus šveičia, trečias langus plauja, ketvirtas vandenį neša, penktas vaikus bovija, o šeštas daboja miegantį kūdikį! Jie visi kartu tveria šeimynos laimę, padeda viens kitam ir noriai ir su džiaugsmu išpildo savo priderutes.

— O ką dirba šeimnininkas? — klausė Dievas toliaus.

— Jis — nešėjas; sunkus jo darbas. Jis tik-tik uždirba visų dienų duoną sau ir šeimynai. Jis — didžiai neturtingas... O, kad tai Tu, visagalis Dieve, teiktumeis jį apdovanoti savomis mylistomis!..

— Aš jį jau apdovanojau, — atsakė Viešpats, — Aš daviau jam, moterei ir jų vaikams geras širdis, ir nėra jiems lygių tarpe kuningaikščių ir didžiūnų.

Diena buvo labai karšta, saulė degino nuo ryto iki vakarui, kaitrus vėjas, štulpais eidamas, veržėsi žmonėms į akis, burną ir nosį. Darbas dar toli gražu nebuvo pabaigtas, o prakaitas, susimaišęs su dulėmis, juodais, nešvariais ruožais bėgo vargstantiems žmonėms par veidus. Tiktai vakarop vėjas aptylo ir žmonėms pasidarė kiek lengvėliaus...

— Skubėkit, vaikučiai, greičiaus priruošti kambarius: Subata užėina!..

Vaikai tuojaus subėgo.

— Mama, šluotos nėra: senoje pasiliko tik keli razai; duok pinigų, nupirksim naują.

— Mama, vandennešis nebenori duoti vandens be pinigų; jis reikalauja dar ir už pereitą savaitę!

— Mama, už žvakes, paimtas ant bargo, dar neuzmokėta!

Ir sunkiai suvaitota grintelėje...

Moteris ir vaikai sėdi nuliudę, jų veidai išblyškę, liesi, rankos kaip šakaliai, žvilgis atbukęs, dėl mažiausio susibeldimo ar sudundėjimo jie pašoka iš vietos ir puola prie durių, bet, sugrįždami, atsidūsta: "ak, nėra dar! Dar nesugrįžo tėvas!"

Toje valandoje subeldyta į duris; ji atidarė ir įėjo žmogus. Numetęs nuo pečių sunkų ryšį, padėjo jį kerčion ir, giliai atsidusęs, atsisėdo ant kedės...

— Išseko viltis!

Moteris, netekusi kantrybės, pradėjo išmetinėti vyrui; jie susipyko.

Vaikai pradėjo verksti ir grinčioje pakilo pragaras...

Ten, palei slenkstį, piktoji dvasia surinko vaikų

ašaras, sumaišytas su purvais, pridėjo dar ryksmą ir barnį, purvą ir dulkes, ir, užslėpusi rūkė, davė tam visam greitus sparnus ir tarė: "Skriskite augštin".

— Teisingas teisėjau, visos žemės teisėjau! — pradėjo Šėtonas savo gudrią kalbą. — Nejaugi ir tokiems nelaimingiems teiksi Savo malonę ir atleidimą? Maža to, kad tėvas ir motina nepavalgydino savo mažų vaikų ir leido jiems alksti; maža to, kad visą savaitę juos kankino sunkiu darbu, — jie besimušdami ir besibardami juos didžiai išgąsdino, ir subatos dienoje liejosi jų ašaros, kaip lietus, ant žemės. Patremk juos Savo rūstybe, o jie ir visi kiti pasaulės žmonės žinos, kad Tau lygaus tiesos teisėjo ir nubaudėjo nesiranda!

Ir užsirūstino Dievas... Sudrebėjo dangus, sudrebėjo žvaigždės, ir sudrebėjo augštybėse angelai.

— Iš purvo ir pikto, ką atnešė čion, Šėtonas, sutversiu Aš kitą angelą, kuris taipgi seks Subatą ir jos apeigas žydų grinčiose petnyčios vakare. Jaigu grinčioje pasirodys tvarka ir švarumas, ramybė ir santaika, tai lai Labo Angelas ištaria: "tebūnie taip ir sekančioje Subatoje!" O Nelabo Angelas atsakys: "amen!" Jaigu gi grinčioje viešpataus purvas ir betvarkė, ryksmas ir barniai, tai Nelabo Angelas lai ištaria: "tegul taip bus ir visą savaitę!" — o Labo Angelas atsakys: "amen!"

Vertė I. B. Br—as.

V. Nagornoski.

Rutvilė-Zemaitijos Mergelė.

HISTORIŠKA TRAGEDIJA

5-se aktuose, 7-se atidengimuose.

Trainaitis.

Bandyk žygovais sušaukt' karštomenę.
Vardan dievysčių peklos ar dangaus
Prabilk į žmones. Veikiai tavo žodį.
It griausmą, visa Lietuva girdės.

Mongalis.

Žūtų žygovai, jei vien tik su lazda
Atvirai skelbtų mano įsakus.

Trainaitis.

Ant pirmo šauksmo jie ras užtarėjus.
Tuoj jų sargyba dauginsis kasdien.

Gaivyda.

Pirmamjam kaime sutiksim karaliaus
Raitelius, draudžiant mūs žodį ištart
Vardan žinyčios vyriausio valdono.
Tad mūsų galvos ant ragotinių
Rastų sau sprandus.

Rutvilė.

Čia ką-gi sulauksim?

Kada jau šventą girią mindžioja
Būdeliai šventos tikybės, gerovės,
Laisvės ir tiesų paglemžėtojai:
Nelaikas saikuoti baisumą pavojaus,
Ir atskalūno nereikia klausyt'.
Bet ką paliko mums bočių prabočiai,
Ginkim pakolaik ginklus pakeliam'.
Nepaisant priešų skaitliaus, nė galybės;
Nepaisant suvis, ar praliesime
Ir paskutinį lašą mūsų kraujo,
Privalom kilti apgint Lietuvą!
Jeigu negalim atvirai sušaukti
Karžygius, teisius dievaičiams, tada
Reikia slaptinai sukelt' kelius kaimus:
Paskui kareiviai kils mums tūkstančiais!

Trainaitis.

Šita mergaitė kokios nors galingos
Dievystės yra įkvėpta, kitaip
Ji neįstengtų šiaip aiškiai darodyt,
Kas mums privalu veikti. Mongali,
Argi aš klystu?

Mongalis.

Tame, kuningal...

Mudu vienodos minties esava.

Trainaitis.

Tai negaišinkit brangų laiką veltui.
Kas valandėlė priešai artinas'.
Skubintis reikia.

Mongalis.

Gaivyde, bematant

Kuningų rodą sušaukičionai.

Lai jie nusprendžia: kas į koki kraštą
Tur eit dievaičių valią žmonėms skelbt.
Tuožmi, liepk vyrams šeimynoje mano
Veikiai ginkluoties ir čia susirinkt'.

(Gaivyda ir Tuožmis išeina).

Rutvilė.

Viešpatie, didis dievų tarpininke,
Teiksis man vieną malonę suteikt.
Aš nemaldauju brangenybių, rūbų;
Aš nemaldauju laimės svietiškos.
Vienu tik vieno dalyko tetrokštu:
Tarnaut tėvynei ir josios dievams.
Tu neužilgio išsiūsi žygovus
Į visus kraštus plačios Lietuvos,
Karžygių kviestų po vėlukų tavo,
Kad užpuolikus išvyti šalin.
Daleisk draugauti pasiuntiniams tavo!
Daleisk man taipgi svietai raginti,
Atskalūnyste nesusitept' niekad,—
Atpenč,—ją niekint ir griauti visur!

Daleisk man žmones kurstyt prieš karalių,
Nes jis mums draudžia mylėt ir guodot
Šventuosius daigtus, kurie mūsų bočiams
Buvo brangesni net už gyvastį...
O! nesakykit, kad yr' pavojinga
Mertaitei veikmes didvyrių atlikt.
Girdziu Perkūną. Jis šaukia prie darbo!
Po jo apsauga neprazūsiu. Ne!

Trainaitis.

Pasiuntinystė, kurios tu maldauji,
Tau jau paskyrė galybės dangaus.
Žmonės negali tau to atsakyti,
Ką dangus duoda. Ar taip Mongali?

Mongalis.

Nors sunku siekius dievaičių išpėti,
Tačiaus tėvynei tarnaut' negaliu
Aš tau užginti. Dora vaidylaite,
Lai tave veda Joras, Patrimpas.
Ir lai suteikia galybę patraukti
Prie apginimo laisvės šios šalies
Narsiausius vyrus. Bėt kas ten per trūkšmas?

Trainaitis.

Tai Ottokaras svečiuose pas mus.

Scena V.

(Tie patys, Gaivyda, Tuožmis, vaidylos ir kareiviai).

Tuožmis (iškeldamas).

Kas dievus myli! Prie ginklų! Prie ginklų!
Jau minios priešų, kraujo trokštančių,
Iš girios verčias, ir viską naikina,
Kas jiems ant kelio tur žūt būtinai!

Gaivyda (iškeldamas).

Viešpatie, tavo įsakymai veltui!
Kuningų rodą sušaukt negaliu,
Nes priešai žiaurus, lyg debesys kokis,
Iš visų pusių apsuku. Jau mums
Tik mirtis liko.

Rutvilė.

O! gelbėkies save!

Tautos likimui tavo gyvastis
Yr' reikalinga. Po šituo aukuru
Yra landyklos, vedančios toli,
Toli, po žeme, į apsaugią vietą.
Tau ten privalu tuojaus pasislėpt.
Kada čia pereis kariškoji audra,
Tada bus laikas Mindaugį pašaukt
Prieš dievų teismą.

Trainaitis.

Patarimas geras.

Tiktai nereikia jį atidėliot,
Su keliais vyrais kuoveikiausia traukis.

O mes tuo tarpu priimsim svečius!

(grieždamas kardą).

Mongalis.

Klystat, vaikeliai. Man bėgt neprivalo!
Matant, kaip šmėkla išnaikinimo
Aplink smarkauja ir pikt's užpuolikas
Krauju teisiųjų dievams vaidylų
Ir vaidyliūčių apleistų aukurus,
Užtvainindamas amžinas liepsnas,
Kad panaikinti Perkūno galybę
Ir stabų vieton kryžių pastatyt,
Pirmas kurėjas didžiojo dievaičio
Neapleis vietą, kurią prisiekė
Sauguot ik mirčiai. Nepaisant pavojaus,
Čia apsiliksiu... Nors reiktų čia žūt!

Scena VI.

(Tie patys, kryžieiviai I ir II, paskui Mistras).

Kryžieivių balsai.

(už sceneriją).

Mirtis gyvatėms...

(duris truksta ir kryžieiviai pasirodo ant scenos).

Trainaitis.

Nu, didis Perkūne!

Sustiprink rankas vokiečius kapot!

(ištraukdamas kardą).

Rutvilė.

(sustabdydama kryžieivius).

Susilaikykit! Ko norit, sakykit!

Kryžieivis II.

Tave, gražioji, sykį pabučiuot'.

Trainaitis.

(parmesdamas kryžieivį).

Eik peklos grindis bučiuoti! Prakeiktas!

Kryžieivis I.

(užpuldamas Trainaitį).

Už mūsų brolių tavo gyvastis!

(kiti kryžieiviai taipgi užpuola Trainaitį).

Mistras (iškeldamas).

Visi prieš vieną? Tik ginklus suteršit
Kryžiaus ordeno. Žemyn su kardais.

(kryžieiviai nuleidžia ginklus).

Tu, kuningaikšti, pagoniškam lizde?
Stebėtis reikia.

Trainaitis.

Argi tu manai,

Kad Žemaitija nešios jūsų jungą?
To nesulauksi!

(smarkiai dėdamas kardą į maikštis).

Mistras.

Pamatysime.

Scena VII.

Tie patys ir garsintojai.

Garsintojas I.

Pulkit ant kelių, stambeldžiai prakeikti!

Maldaukit krikšto ir išganymo!

Garsintojas II.

Čekijos viešpats, Ottokaras antras!

Ant kovos laukų nepergalimas.

Abudu Garsintoju.

Garbė! Garbė jam!

(abudu pučia trimitus).

Scena VIII.

Tie patys. Ottokaras, Botelis ir kareiviai.

Ottokaras.

Argi man tikėti,

Kad šitoj' skylėj' urve dūminiam,

Rastusi mano valiai priešingumas?

Mistras.

Štai stabmeldystės nuodingos širdis!

Štai! ve, žiūrėki: prakeiktų altorius.

Štai! ve tos liepsnos: duris pragaro.

Štai! ve baidykla: paveikslas sėtono.

Štai! ve tas senis: tai jo kuningas.

Štai ant tų plytų Liucipierio garbei

Nuolat neliauja per dienų dienas

Mažų vaikelių ir dorių mergelių

Kraujas nekaltas lietus sriovėmis.

(Toliaus bus).

L. N. Tolstoj.

Prisikėlimas.

(Romanas).

Vertė *Karolis Vairas.*

PIRMOJI DALIS.

XI.

Pasibaigus skaitymui, pirmsėdis, pasikalbėjęs su teismo sąnariais, atsikreipė į Kartinkiną tokiu būdu, kuris aiškiai sakė, kad dabar jau mes viską ir tikrai sužinosime iki pat smulksmenų.

— Valstietis Simonas Kartinkinas, — tarė jis, kairion pusėn pasilenkdamas.

Simonas atsistojo, nuleido rankas žemyn, ir pasilenkė priekyn visu kūnu, nepasiliaudamas tyliai krutinti žandus.

— Jūs esat kaltinami tame, kad 17 d. sausio 188* m. jūs, drauge su Eufimija Bočkova ir Katėrina Maslova, pavogėte iš pirkliaus Smielkovo čemodano priklausiusius jam piningus, ir paskui atnešėt aršenkio ir prikalbinote Katėriną Maslovą duoti pirkliui Smielkovui su vynu išgerti nuodus, nuo ko Smielkovas ir pasimirė. Ar prisipažįsti kaltas esąs? — užbaigė ir pasilenkė dešinėn pusėn.

— Jokiū būdu negalima, mat, mūsų dalykas yra tarnauti ponams...

— Paskui pasakysite. Ar prisipažįsti kaltas esąs?

— Visai ne. Aš tik tai...

— Paskui tamsta pasakysite. Ar prisipažįsti kaltas esąs?

— Negaliu aš tai padaryti, dėlto kad...

Vėl teismo priestolis pribėgo prie Simono Kartinkino ir, tragiškai jam šnibšterėjęs, sustabdė jį.

Pirmsėdis, tokiu judėjimu, lyg tas dalykas visai jau užbaigtas, pakėlė alkūnę tos rankos, kurioje laikė popierą, į kitą vietą ir atsikreipė į Eufimiją Bočkovą.

— Eufimija Bočkova, tamsta esi kaltinama tame, kad 17 d. sausio 188* metų, viešbutyje "Mauretanija", drauge su Simonu Kartinkinu ir Katėrina Maslova, pavogei nuo pirkliaus Smielkovo iš jo čemodano piningus ir žiedą ir, pasidalinę tais piningais, kad užslėpus savo piktadėjystę, prigirdėt pirklių Smielkovą nuodais, nuo kurių jis ir pasimirė. Ar tamista prisipažįsti prie kalčios?

— Nekalta esmi visai, — greitai ir drąsiai atsiliepė kaltinamoji. — Aš ir į kambarį nėjau... O kadangi toji bjaurybė ėjo, tad ji ir padarė visą...

— Tamista paskui pasakysite, — tarė vėl maloniai ir lietai pirmsėdis. — Tad neprisipažįsti tamista prie kalčios?

— Nė aš ėmiau piningus, nė aš jį girdžiau, aš ir kambarin nebuvau įėjusi. Jai aš bučiau ten buvusi, aš bučiau ją lauk išmetusi.

— Neprisipažįsti tamista prie kalčios?

— Niekados!

— Labai gerai.

— Katėrina Maslova, — pradėjo pirmsėdis, atsikreipdamas į trečią kaltinamąją: tamista esi kaltinama tame, kad, atvažiavusi viešbutin "Mauretanija", su raktu nuo pirkliaus Smielkovo čemodano, pavogei iš to čemodano piningus ir žiedą, — sakė jis, tartum atmintinai išsimokinęs lekciją, palinkęs tuo tarpu ausį į teismo sąnarį pokairei, kuris sakė, kad daigtuose nėra stiklo, nors jis ir įrašyta sąrašau. — Pavogei iš to čemodano piningus ir žiedą, — atkartėjo pirmsėdis: — ir, pasidalinusi vogtais daigtais ir paskui vėl atvažiavusi į viešbutį "Mauretanija" draug su pirkliu Smielkovu, davei Smielkovui išgerti vynu su nuodais, nuo ko jis ir pasimirė. Ar tamista prisipažįsti prie kalčios?

— Visai aš nesmi kalta, — greitai atsiliepė ji: — ir pirma jau sakiau, ir dabar sakau tą patį: neėmiau, neėmiau ir neėmiau, nieko aš neėmiau, o žiedą jis pats man davė.

— Tad tamista neprisipažįsti paėmusi 2.500 rublių? — tarė pirmsėdis.

— Sakau, nieko neėmiau, tik tai 40 rublių.

— Na, ar tamista prisipažįsti tame, kad davei pirkliui Smielkovui smilčiukus su vynu išgerti?

— Prisipažįstu. Tik aš maniau, kad jie, kaip ir buvo pasakyta, buvo miegui, kad nuo jų nebus nieko bloga. Nemįslijau ir nenorėjau. Kaip prieš Poną Dievą sakau — nenorėjau, — tarė jinai.

— Tad tamista neprisipažįsti prie to, kad pavogei pirkliaus Smielkovo piningus ir žiedą, — tarė pirmsėdis. — Bet prisipažįsti, kad davei smilčiukus.

— Reiškia, prisipažįstu, tik aš maniau, kad tai smilčiukai miegui. Aš daviau jam, kad jis užmigytų, — nenorėjau ir nemįslijau.

— Labai gerai, — tarė pirmsėdis, matoma, užganėdintas atsiiektais atsakymais. — Tad papasakok tamista, kaip visa tai buvo, — pasakė, atsiremdamas į kedės nugaraitę ir padėjęs rankas ant stalo. — Papasakok visą, kaip buvo. Atviru prisipažinimu tamista gali aplengvinti savo padėjimą.

Maslova, vis taip pat tiesiog į pirmsėdį žiūrėdama, tylėjo.

Maslova krusterėjo, kaip tik prokuroras atsikreipė į ją. Ji nežinojo, kaip ir kas, bet jautė, kad jis nevelija jai labo.

— Aš nerokavau; mačiau, kad ten buvo šimtrublinės ir tiek.

— Teisiamoji matė šimtrublines, — aš daugiau neturiu nieko.

— Na, ką gi, atvežei piningus? — toliaus klausė pirmsėdis, žiūrėdamas į laikrodėlį.

— Atvežiau.

— Na, o paskui? — klausė pirmsėdis.

— O paskui jis vėl paėmė mane su savimi, — tarė Maslova.

— Na, o kaip gi tamsta davei jam smilčiukus su vynu? — užklausė pirmsėdis.

— Kaip daviau? Įbėriau į vyną ir daviau.

— Kam gi tamsta daviai?

Ji nieko neatsakė, tik sunkiai atsiduso.

— Jis vis neatleido manęs, — tarė, patylėjusi. — Nuvargau aš su juo. Išėjau į koridorių ir sakau Simonui Michailovičiui: "kad bent atleistų mane. Nuvargau". O Simonas Michailovičius ir sako: "jis ir mums paėdė širdį. Męs tariamės duoti jam smilčiukų, kad užmigytų; jis užmigs, o tu ir išėisi sau". Aš sakau "gerai". Aš maniau, kad tie smilčiukai nekenks. Jis ir davė man poperėlį. Aš įėjau kambarin, o jis guli už pertvaros ir tuojau paliepė, kad paduočiau jam konjako. Aš paėmiau nuo stalo fin'šamp'an', įpyliau į du stiklu — sau ir jam, o į jo stiklą įbėriau smilčiukus ir padaviau jam. Ar aš buč davusi, jai buč zinojusi?

— Na, o kaip gi pas tamistą atsirado žiedas? — užklausė pirmsėdis.

— Žiedą jis pats man dovanojo.

— Kada jis padovanojo tamstai žiedą?

— O tuokart, kaip mudu atvažiavova su juo į hotelį, aš norėjau išėiti, gi jis užgavo man per galvą ir šukas sulaužė. Aš supykau, norėjau išvažiuoti. Jis nusimovė nuo piršto žiedą ir padovanojo man, kad tik nevažiuočiau, — tarė jinai.

(Toliaus bus).

Lietuviai Amerikoje.

Scranton, Pa.

Iš Scranton'o, Pa. gavome žinią, jog ten rūpestingai besiruošiama tinkamai priimti suvažiuosiančius laikraštininkus ir inteligentus. Posėdžiai prasi-dės panedėlyje, 28 VIII, salėje po No. 110 W. Market Street. Panedėlio vakare, 7:30 yra rengiamas di-

delis viešas susirinkimas salėje "Auditorium", Providence; susirinkime kalbės atvykę suvažiaviman svečiai, ir, tur būti, kuningai J. Tumas ir K. Olšauskas.

Visi, kas važiuos suvažiaviman, te važiuoja tiesiog pas Gerb. Drą J. Šliupą, kur bus parodyta, kur parankiausia apsirinkti sau vieta pagyvenimui. Dro Šliupo adresas: 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa. Nuo stočių išlipus, reikia ant Lackawanna Ave. imti katras nors šių karų: Providence, ar Carbondale, ar Marvin Only ir važiuoti iki Wood Str., ties kuria gatve ir yra Dro Šliupo namas.

Cleveland, Ohio.

Čionai streikavo sejonų siuvėjai; streikas tęsiasi nuo 7 d. birželio iki šiai dienai. Buvo daug susirėmimų su policija ir areštavimų. Kompanijos nemano nusileisti, ačiu tam, kad su policijos pagalba gali užlaikyti gaujas valkatų ir surasti streiklaužių.

Rugpjūčio 16 d. drapanų siuvėjai surengė demonstraciją, kurioje dalyvavo 8000 vyrų ir moterų taipgi neapsėjo be policijos lazdų: raiti ir pėksti švaistėsi po išalkusių darbininkų minią ir už šauksmą "duonos" grąsino buoze. Penki vyrai ir viena moteris tapo suareštuoti.

Lietuviai šiame streike laikosi gerai, nesigirdi kad kas užimtų streiklaužių vietas, nors kun. J. Halaburda (vietinis) išniekino streikierius lietuvius šlykščiais žodžiais. Kam, mat, priešinasi valdžiai ir policijai. "Tegu streikuoja sako, bedieviai; žydai, socialistai, o ne katalikai..." Tokiu būdu, anot jo, daug lietuvių-katalikų streikierių likosi bedieviai. Liūdna!

Šiomis dienomis, t. y. 19 d. š. m., apsilankė Clevelande su prakalbomis kuningai Tumas ir Olšauskas.

V. Geibis.

New Britain, Conn.

New Britain'o lietuviai karštai pradėjo atjausti emigracijos reikalus. Paskutiniuose dienose liepos m. Lietuvių Ūkėsų Kliubo susirinkime drg. K. Senkus įnešė, kad šelpti ateivius, ir įnešimas vienbalsiai priimtas. Kliubas aukavo \$10 ir išrinko 2 ypatas į komitetą prie darbo.

Rugp. 2 d., 1911, Lietuvių Apšvietos dr stė vienbalsiai priėmė viršminėtą įnešimą, paaukavo \$5.00 ir išrinko 2 ypatas į komitetą.

New Britain'o lietuvių užmanymas toks: žėdna draugystė turi išrinkti po 2 ypatas į komitetą; visų draugysčių komitetai išrinks sau to miesto centrą iš 2-jų ar 3-jų ypatų. Todėl N. — B. paminėtų draugysčių lietuviai prašo visas draugystes Suvienuose Valstijose pasirūpinti paskirti sau komitetus, išrinkti centrą ir aukauti kiek katra išgali, kad galima būtų užlaikyti pilną centrą New Yorke, kuris bus apmokamas iš aukų. Reikia atjausti varguolius brolius, kurie vargsta be prieglaudos ir be pašalpos ir už mažus dalykus būna kančiamami, o kiti net grąžinami atgal į Lietuvą. Turime atjausti varguolių gyvenimą ir nepavelyti patekti jiems į tokias rankas, kur prisieina jiems pakelti daug bado ir vargo.

Fotografistas.

Iš Amerikos.

Naują įstatymą apie pensijas gatvių valytojams užtvirtino New Yorko miesto majoras Gaynor'as. Nuo Sausio 1 d. 1913 m. tasai įstatymas bus vykdomas gyvenimui. Pagal jį visi gatvių valytojai, išstarnavę 20 metų ir sulaukę 60 m. amžiaus, gaus iki gyvai galvai pusę savo algos, kaipo pensiją.

50 žmonių praužo Middland'e, Pa., 4 d. rugpjūčio. Jie visi kasė duobę ir, bedirbant jiems, užvirto žemė ir visus užbėrė.

Darbininkų judėjimas New Yorko valstijoje. Iš pusmetinės New Yorko darbo departamento atskaitos matome, kad New Yorko valstijoje nuo 1 lapkričio, 1910, iki 1 balandžio, 1911, organizuotų darbininkų skaitlius pasididino nuo 481,924 iki 495,770. Par tą laiką prisidėjo 38 unijos su 13,846 sąnariais. Viena me tik Buffalo į darbininkų unijas įsirašė 1,817 žmonių. Pirmųjų 3 jų mėnesių laike užregistruota net 46 streikai, t.y. 4 iais daugiau, negu tuo pat. laiku pernai. Streikavo 14,782 ypatos. Iš streikų 19 buvo dėl to, kad darbdaviai pripažintų unijas, o 16—dėl to, kad būtų pakelta mokestis už darbą. Bedarbė per tą laiką buvo didesnė šįmet, negu pernai. Skaudžiausiai bedarbę atjautė būdavotojai ir dirbantie metolų fabrikuose.

Gaujos teismas, žinomas vardu "lynch", nužudė negra Zachariją Walker'ą*) miestelyje Coatsville, Pa. Išvilko jį iš ligonbučio, prikaustė prie lovos ir sudegino gyvą. Walker'as buvo kaltinamas už nužudymą policmono. Dabar vietinis teismas nagrinėja tą dalyką; tūli žmonės yra areštuoti; sakoma, kad bus areštuoti ir įžymesni vietiniai gyventojai, pridėję ranką prie to nežmoniško kruvino darbo.

Iš Shenandoah, Pa. mums rašo, kad vietinė 23 Susivienijimo Lietuvių Amerikoje *kuopa nutarė statyti savo svetainę*, kur būtų galima laikyti susirinkimai, baliai, lošti teatrai, laikyti koncertai, ir kur lietuvių jaunuomenė galėtų linksmai ir naudingai praleisti vakarus ir šiaip liuosą laiką. Į komitetą šiuo reikalu rūpintis išrinkta šitie gerbiamieji mūsų tautiečiai: L. M. Kaziūnas, A. Kupstas ir S. E. Vitaitis. Velytina Shenandoah'o lietuviams kuogeriausio pasisekimo, o kitoms didesnėms kuopoms velytina sekti tą naudingą ir svarbų Susivienijimui paveizdą. Apie tą patį skaitome ir No. 33 "Darbininkų Vilties", kur autorius užbaigia gražiais žodžiais: "Mums rodos, kad jau tarp mūsų yra gana vyrų, kad atlikti vyrišką darbą. Štai prieš mus vyriškas darbas — atlikime jį vyriškai".

Iš kitur.

Bombos. Mieste Baku, Kaukaze, tiesiant pamatą

*) Tūlės Amerikos dienraštis, rašydamas apie Z. Walker, vienur vadina jį Zachariju, o kitur — Elias; mat, rašytojas, Bibliją prisiminęs, sumaišė vardus.

vienam namui, surasta žemėje 106 bombos, daugelis patronų ir šaudyklių. Tai vis liekanos iš 1905 ir 1906 metų.

Moteris profesorius. Leipzigo universitete moteris Gertruda Walker užėmė fizikos istorijos profesoriaus katedrą. G. Walker pirma buvo Berno universitete (Šveicarijoje) privat-docentu.

Augščiausiai iškilo ore kapitonas Felix'as; jis pasiekė 11.330 pėdų, t. y. beveik 3 varstus. Tai pirmas atsitikimas aeronautikoje, kad žmogus taip augštai iškiltų.

100.000 tumanų už buvusią Persijos šachą Mahometą Ali paskyrė Persijos Medžilis, t. y. parlamentas. Eina gandas, būk jau Mahometas Ali yra nužudytas, bet tikrų žinių da nėra.

Iš laikraščių.

"Kovoje" N33 tilpo "Atsišaukimas reikale Pašalpinės organizacijos", kurią organizuoti užgyrė VI L.S.S. suvažiavimas. Ši organizacija neturėsianti nieko bendra "su L. S. S-ga, ir bus įčarteriuota, kaip atskira organizacija; jos valdymasis bus demokratiškas. Įstojimo mokestis būsianti \$2,00, mėnesinė 50 c. Pašalpos žadama ligoje \$6,00 savaitei 6 mėnesių bėgyje ir \$200,00 posmertinės. Administracijos lėšos bus apdengiamos proporcionališkai per visus narius. Pastebėtina tai, kad "organizacijos nariais galės būtų tik tie, kurie yra kliaisiai susipratę, t. y. pripažįsta kliausų kovą". Ši išlyga yra lygi neperėjusiam suvažiavime įnešimui, kad tokios organizacijos viršininkais tegali būti sąjungiečiai. Mums rodosi, kad čia demokratizmo nėra anė ant nago juodimos. O galiaus, kas bus to susipratimo kvotėju?

Neprošalį bus pastebėti ir tai, kad šiandieną panašios organizacijos tvėrimas prie Sąjungos yra visai nepamatuotas. Ir štai dėlko: 1) Už poros-trijų savaitių Susivienijimo Štovio Komisija pagarsins Sus. sąnarių žiniai ir nubalsavimui projektą įstatų apie įvedimą pašalpos ligoje kuopose. 2) Visai netikime, kad prie tų sąlygų, kokias stato šios šalies valdžia inkorporuotoms pašalpinėms draugijoms, turinčioms kuopas, žadamoji Pašalpinė Organizacija galėtų būti nors kiek demokratiškesnė už kitas panėšias organizacijas; kad ir už Sus-mą Liet. Amerikoje. 3) Ar yra kokia racija skaldyti lietuvių spėkas ir greta esančios jau ir įsigyvenusios organizacijos, prie kurios priklauso tie patį sąjungiečiai, tvėrti kitą? Ar nebūt geriaus labiaus sukoncentruoti spėkas ir iš kliaisiai nesusipratusių žmonių daryti susipratusių vietoj to, kad atkreipti savo akis ir spėkas kiton pusėn ir dirbti gal ir nevaisingą darbą?

"Viltys" (84 n.) užeiname da negirdėtą žodį: *pribuvėja*, kas, anot "Vilties", turi reikšti "akušerę", arba, kaip mūsų žmonės-kaimiečiai sako, "bobutę". Žingeidu būtų išgirsti nuo tikrųjų mūsų kalbos žinovų, kuo "Pribuvėja" yra geresnė už "akušerę".

Redakcijon prisiųstos kningos.

J. Korzeniowski. MEDICINOS DAKTARAS. Komedija vienoje veismėje. Sulietuviniu Vaidevutis. 1911. Chicago, Ill., "Lietuvos" spauda. 41 pusl., kaina 20 c.

ŽINYNAS. Iš įvairių šaltinių surinko J. Laukis. 1911. Chicago, Ill. "Lietuvos" spauda. 392 pusl. Kaina \$150. Kaina apdaryto \$2,00. Tris pastarąsias kningutes prisiuntė "Lietuvos" išleistuve!

VISUOMENĖ, N5, 1911. Vilnius.

PASIUNTINYS, N7, 1911. Linkuva.

"LAISVOJI MINTIS", N18, už Rugpjūčio mėn., '11.

Redaktoriaus atsakymai.

Pp. J. G. Gegužis, S. J. Norkunas ir K. Zurinkas. Boston, Mass. Tamistų kuopos nutarimus iš 27 d. liepas gavau 16 rugpjūčio. Prie nutarimų Tamistos nepasakote, kas su jais padaryti: ar reikalaujat patalpinti "Tėvynėje" ar priduoti Konstitucijos Komisijai. "Tėvynėje" talpinti nebūtų savo laike: 32-me numeryje tilpo Konstitucijos Komisijos krivulė, iš kurios matosi, kad Komisija rimtai rengiasi darban, ir negali tuojaus pagarsinti sumanymo būsiančios konstitucijos. Juk patys, Gerbiamieji, žinote, kad parašymas ar pataisymas konstitucijos tokios organizacijos, kaip S.L.A., yra sunkus ir didelis darbas, reikalaujantis ir prisirengimo ir atsidėjimo. Ypač yra sunku, kad reikia apsipazinimo ir su Valstijų įstatymais ir su kuopų reikalavimais. Kaip — vėl ir tas darbas gali būti negeras. Pavelykite pasilikti jūsų straipsnelį "Tėvynės" archyve.

p. L. Grikštas. Teisybė, bjauru yra matyti girtą vyrą su pačia ant gatvės, bet gi korespondencija netilps. Ačiū už gerus veļijimus.

p. St. Miliuiskas. Ačiu. Prie pirmos progos sunaudosime.

p. J. Alenskas. Gal kartais ir naudinga permaintyti pravardes, vienok neyra tai girta. Iš Siauruko pasidareš, paveizdan, Savage — nē iš vardo jau nebe lietuvis. Mums nebūt prošalį pažiūrėti į zyduš, kurie nemaino savo pravardžių, nors jos kartais visai nėra gražios ir tuoj išduoda jos saviniako tautystę. Netilps.

p. J. Paškauskas. Patilps sekančiame numeryje.

p. Jonas Kirdeius. Ačiu už jūsų gražias mintis, išreikštas apie Tėvynę ir jos reikalus. Del stokes vietos negalima to straipsnio sunaudoti.

Piknikas.

New Britain, Conn. 34 S.L.A. kuopa serengē pikniką, kuris bus 2-ą dieną rugsėjo (Sept.) Šutzen Parke. Todēl kviečiame visus lietuvius ir lietuvaites iš apilinkės ir vietinius atsilankyti, nes bus visokių dailių žaislų ir šokių, stengsimės kiekvienas kuogeriausia patenkinti. Piknikan nuvažiuoti galima ir gatvekariais, imant "transferį" Plainville's gatvekario, kuris atveš į Andrew stotį, o jau iš čia nebetoli ir Parkas. Piknikas prasidēs 1-mą val. po pietų ir trauksis iki 12 val. nakties. Įžanga dykai.

Kviečia 34-tos kp. Valdyba.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopos privalo platinti Susivienijimo išleistas ir garsinamas kningas!

Sau dirbsite, ne kam kitam!

Europos Istorija. Parašē Edwardas A. Freeman. Iš angliškos kalbos išvertē J. Andžiulaitis. Su žemlapiu. Plymouth, Pa. Spausdinta kaštais "Susivienijimo Lietuvių".

1891 m., 319 puslapių. Čienia 25c. — Susivienijimo sąnariams 13c.

Tai vienintele šios rūšies kninga visoje mūsų literatūroje. Apsipažinimas su istorija yra ne tik naudingas ir žingeidus, bet ir reikalingas. Žmogus, pažinęs istoriją, įgija daug platesnę pasauležvalgą, teisingiau ir aiškiau supranta praeities santikius, įvykusius žmonijoje, ir sveikiau gali išaiškinti sau dabartinius gyvenimo apsiereiškimus, kurie yra tik praeities pasekmē. Šita kninga yra padalinta į šiuos didžiausius skyrius: 1) Europa ir jos gyventojai; 2) Graikai; 3) Kylimas Romos; 4) Romos nu puolimas; 5) Romiškoji ciosorystē vakuruose; 6) Įsteigimas Europiškųjų tautų; 7) Kryžeivystės gadyne; 8) Dviejų ciosorsčių puolis; 9) Reformacija ir tikėjimiškos karės; 10) Prancūzijos didybē; 11) Burboniškųjų karalysčių susivienijimas; 12) Prancūziškoji revoliucija; 13) Atkeldinimas Vokietijos ir Italijos. Be to, toje kningoje randasi šitie žemlapiai: 1) Graikija ir jos naujokynēs; 2) Romos ciosorystē didžiausioje savo galybėje; 3) Ciosorystē gadyneje Justinijano; 4) Europa gadyneje Karolio Didžiojo; 5) Europa pabaigoje dvyliktojo amžiaus; 6) Europa gadyneje Karolio Penktojo.

Kninga parašyta tokioje kalboje, kad kiekvienas kad ir mažai temokytas gali ją pilnai suprasti ir pasinauduoti. Patartina visiems ją įgyti.

Čienia..... 25c

S. L. A. sąnariams tikrai..... 13c

Pingungus siųskite Kningiaus-Sekretoriaus adresu:

A. B. Strimaitis,

307 West 30th street, New York, N. Y.

NAUJA LABAI ŽINGEIDI KNYGA

Meilės Karštligė

Mintys ir prilyginimai apie dabartinį supratimą meilės. Labai naudinga kiekvienam, o ypatingai jauniems: merginoms ir ir vaikinams. Kaina 20c. Gaunama pas:

J. STROPUS, 30 West Broadway, So. Boston, Mass.

V. Ambrozevičius

AGENTAS ir NOTARIJUS

Parduodu laivakortes ant visų linijų ir geriausių expresinių laivų, mainau ir siunčiu pinigus į visas dalis svieto, turiu užstatę randavą Bond (kauciją) \$25,000 dėl teisingumo. Užkvičiu keliaujančius ir iš kitų miestų, nes kaipo neoli N - w Yorko gyvendams, priimu ir prištatau ant laivų, tuomi būsit apsaugoti nuo daug New Yorko nesmagumų. Darau doviernastis ir parūpinu rusiškus pašportus. Kreipkitės per laiškus pas:

V. AMBROZEVIČIUS,

178 Ferry Street, Newark, N. J.

Telephone 5599 L. Market.

Tik per 40 dienų už \$5.00.

1. **Gyvenimas visų Šventų** kiekvienos dienos per visą metą, šešios dalys tvirtai apdarytos vienoje kningoje..... \$4.75
2. **Pekla** arba amžinas pragaras ir Giesmės apie Kančią, pekloje ir apie keturis paskutinius daiktus. Puslapių 503, drutuose apdaruose..... \$1.25
3. **Tukstantis Naktų ir Viena**, Arabiškos Istorijos..... \$1.00
4. **Trejanka** (Trejos devynerės) iš Palangos aptiekos, 4 bakseliai arba svaras..... \$1.00

Viso yra už \$8.00

Kas paims visas ketures augščiau minētas knygas ir Trejanką atiduosiu tik už \$5.00 ir tas bus tik per 40 dienų. Pasiskubinkit, nes potam bus brangiaus. Adresuok:

(34)

K. J. Intas, Box 1724, New York, N. Y.

Atida ne ukėsams Suv. Valst.

1 Dėlko ateiviaus reikalingos ukėsiskos popie-
ros. 2 Ką reikia daryt norint pastot Suv. Valsti-
ų ukėsu. Kur ir kada galima paduot prašymą.
4 Ką turi žinoti pakol gausi ukėsyntės popieras.
5 Klausimai su atsakymais Lietuviškai ir angliškai
ir daugelis kitų naudingų patarimų. Kągelė koz-
zam lietuviai yra reikalinga ir ją galima gauti pas
J. Bendrick. Kaina 25 centai. Pinigus ir lai-
sus siųskite šimo antrašu:

Joseph Bendrick,
Clerk of Court, POTTSVILLE, PA

SLA. Pildomoji Taryba.

PREZIDENTAS:

F. Živatkauskas,
110 W. Market St., Scranton, Pa.

VICE-PREZIDENTAS:

S. Žalnieraitis,
Box 32, Wanamie, Pa.

SEKRETORIUS:

A. B. Strimaitis,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

IŽDININKAS:

J. Skritulskas,
26 Broad St., New Britain, Conn.

IŽDO GLOBEJAI:

T. Paukštis,
123 N. Main St., Pittston, Pa.

P. W. Birštonas,
Oak St., Shenandoah, Pa.

DAKTARAS-KVOTEJAS:

Johan. Baltrušaitienė,
2400 5-th Ave., Pittsburg, Pa.

LITERATIŠKAS KOMITETAS:

L. Šernas,
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Dr. J. Šliupas,
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

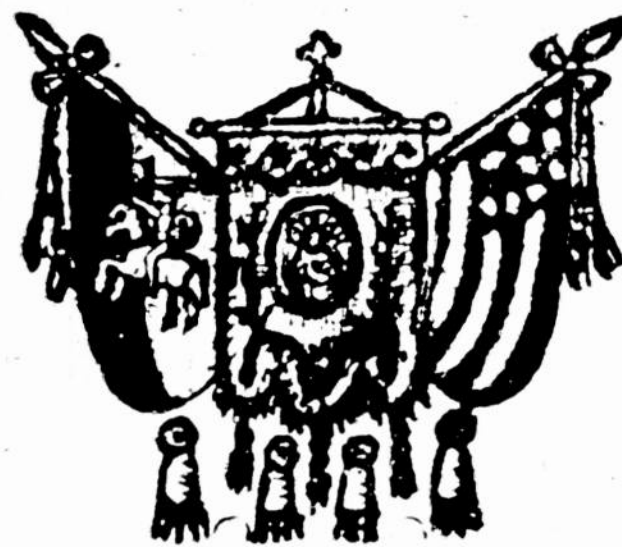
P. Mikolainis,
Box 62, New York, N. Y.

Marjams SLA. knygos už puse kainos.

1 Budas Senovės Lietuvių, pusl. 217 kaina	50 c.
Lietuviška Chrestomatija, pusl. 178	40 c.
1 Dėdai ir Gražina, pusl. 61	25 c.
4 Europos Istorija, pusl. 319	25 c.
Gibsinis Jotis, pusl. 38	15 c.
8 Jonas iš Kempės ir Silka, pusl. 23	10 c.
7 Konradas Valenrodas, pusl. 34	15 c.
Kražių skerdynė, pusl. 77	15 c.
Kna. Aleksandra Burba, pusl. 29	20 c.
Kelionė į Europą, pusl. 52	10 c.
Kuoni žmonės gyvena?, pusl. 58	15 c.
Lietuviai Amerikoje, pusl. 174	\$1.00
13 Nėra... Yungo, pusl. 21	10 c.
14 Nėra... keturių veikmių	10 c.
15 Petras... pusl. 89	20 c.
16 Padėjimas Lietuvių Tautos, (rusų kalba)	\$1.00
17 Dirva, pusl. 123 1898 m. vienas num.	75 c.
18 "Tėvynės" komp. 1896, 1897, 1898 ir 1899 m. po 50c	

KNYGIUS:

A. B. Strimaitis
307 W. 30-th St. New York City.



LIETUVIŠKA APARATŲ DIRBTUVE.

Guodotinoms tautiškomis ir bažnytinėms draugystėms išdirba: Karunas, Amerikoniškas vellavas, Szarpas, Juostas, ženklelius, kepures ir marszalkos parejus, telpgi visus bažnytinis aprėdalis. Norėdamos guodo-
tinos Draugystės arba guodotini kunigai, jog Jūsų darbas būtų gerai atliktas, paveskite jį tikrai lietuvei.

T. Andruszewicz & Co.

1421 Division St. - - - Chicago, Ill.
netoli Milwaukee ave.

ALBERT G. GROBLEWSKI

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių

"LENKISZKU - LIETUVISZKU VAISTU."

Geriausia
Gyduolė

nuo
Strėnų skaudėjimo
Degimo krutinėje
Galvos skaudėjimo

Kateros
Užsišaldymo
Neuralgijos

nuo
Gierklės skaudėjimo



Mešlungio

Skausmo krutineje
nuo
Patrukimo
Azma arba
Dusulio
Štyvumo sprando
skaudėjimo:
Šonuose
Rankų ir
Kojų.

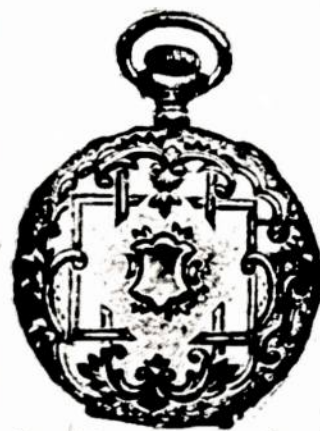
Ypatingos Gyduolės.

Jeigu sergate užsisenėjusioms ligoms nuo kurių negali pagelbėt nė daktarai, nė li-
gonbučiai, arba paslaptinėms ligoms, aprašykite man savo nesveikumą gerai ir aiškiai
(be užslėpimo) nes čion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai ir apie tavo
gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpažin-
ties). Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę o mielai suteiksiu rodą ir prisiūsiu ge-
ras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartot, už prekę labai mažą.
Keikia rašyt laiškus štačiai pas mane pridėdant visados 2 c. markę ant atsakymo, nes
kitaip negausit atsakymo. Teipgi mes reikalaujame gerų agentų kiekviename di-
deliame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiskų gyduolių gali už-
dirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarbį duodame kuogeriausių. Taigi ra-
šykite reikalaudami agenturos. Kiekvienas lietuviškas štornykas teipgi privalo užlaikyti
visada mūsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad mūsų tau-
tiečiai reikalaudami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalaudy išduoti pinigų do-
vanai kokiems nors apgavikams tose aplinkėse. Štornykai, rašykite pareikalaudami gy-
duolių, nes geras uždarbys ir parduokite mūsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mes
gvarantuojame. Rašykite po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS

Cor. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKA.



Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš
perkėliau savo krautuvę į Chicago, Ill., kurioj galite gaut: laikro-
džių, laikrodėlių, lenciugėlių, visokių žiedų, spilkų, kočiukų,
kompasų, kryžiukų. Puikiausių armonikų, skripkų, klarnetų,
trubų, koncertinių ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų.
Gerų britvų, visokio skyriaus drukuojamų mašinukų, albumų
fotografijoms, guminių litarų. Monų knygų, istoriškų ir mal-
da-knygių. Gražių popierių gromatomis rašyti su puikiausiais
apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, tu-
zina už 25c, 5 tuz. \$1.00, perkupčiams 1000 už \$6.00. Jaigu kas ne-
turite mano katalogą, rašyk šiadien: prisiūsdami už 5c markę, o apturėsi mano
Didelį Katalogą Dykai su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano
tavoras pirmos klijasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirkt
tavorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaiteis su orderiais
ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,

3225 So. Halsted St.

Dept. L.

Chicago, Ill.